

POLSKA GRUPA
GÓRNICZA

GAZETA FIRMOWA
POLSKIEJ GRUPY GÓRNICZEJ

Trwa rozbudowa Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności

szczegóły na str. 11

#SZCZEPIMYSIĘ

WWW.GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

JAK SIĘ ZASZCZEPIĆ?

Proces szczepień jest realizowany etapami. Od 15 stycznia możesz zgłosić chęć zaszczepienia się przeciw COVID-19 przez formularz online. W momencie, kiedy szczepienia będą dostępne dla Twojej grupy – dostaniesz maila!

GDZIE?

W województwie śląskim na ten moment przygotowano 671 punktów szczepień. Szczegółowa lista tych miejsc dostępna jest na stronie Ministerstwa Zdrowia, gdzie na bieżąco jest aktualizowana.

Mapa wstrząsów górnich kopalń PGG S.A.

Dane o wstrząsach górniczych, znane dotąd specjalistom kopalnianych stacji i sieci sejsmologicznych, Polska Grupa Górnicza S.A. postanowiła udostępnić mieszkańcom regionu na stronie internetowej spółki w postaci mapy-geoportalu wstrząsów generowanych podziemną eksploatacją zakładów górniczych PGG S.A.

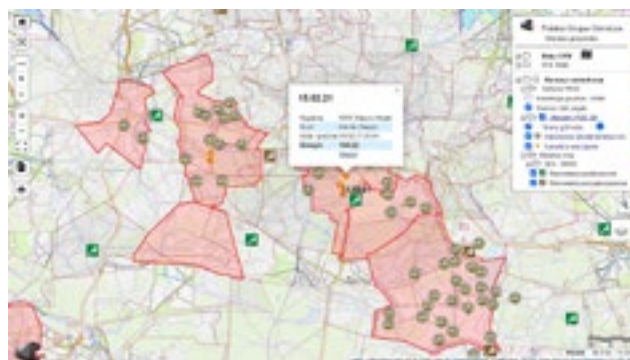
Mapę o aktywności sejsmicznej kopalń znajdziemy w „Strefie korporacyjnej” portalu pgg.pl pod zakładką „Pozostała działalność” – „Likwidacja szkód górniczych”. Obok wizualizacji wstrząsów na mapie w zakładce zamieszczono też wiele pożytecznych informacji, np. instrukcje prawne i praktyczne w przypadku wystąpienia szkód górniczych czy formularze wniosków o naprawienie takich szkód (do pobrania).

Zadbane też o przystępne kompendium wiedzy sejsmologicznej, które pomoże zrozumieć, czym różni się wstrząs górniczy od trzęsienia ziemi, czym jest energia, a czym siła lub intensywność wstrząsu, jakimi jednostkami należy je opisywać, w jaki sposób dokonuje się ich pomiarów.

Drgania powierzchni ziemi są nieodłącznym skutkiem eksploatacji górniczej. Każdego tygodnia odnotowuje się tysiące wstrząsów pod ziemią, choć większość jest nieodczuwalna.

W skrajnych przypadkach tzw. wysokoenergetyczne zdarzenia sejsmiczne wzbudzają niepokój mieszkańców i zainteresowanie mediów, niektóre mogą doprowadzić do szkód w zabudowie na powierzchni terenu. Ich naprawienie jest obowiązkiem każdego przedsiębiorcy górniczego, a Polska Grupa Górnicza S.A. w poczuciu odpowiedzialności społecznej chce wyjść naprzeciw wszelkim obawom i transparentnie traktuje problemy sejsmiczności górniczej.

PGG S.A., tworząc mapę, kierowała się potrzebą zachowania maksymalnej przejrzystości. Aby nie zaciemniać obrazu na mapie, pokazano wstrząsy o energii równej i większej od 1x10 do potęgi 6 dżuła,

czyli tzw. szóstkki i siódemki, które wystąpiły w ciągu ostatniego miesiąca. Reprezentują je okręgi o proporcjonalnej wielkości z informacją o dacie i godzinie rejestracji drgań. Niebawem można będzie wydrukować raport o każdym ze wstrząsów w pliku PDF. W menu mapy po prawej stronie użytkownik może wybrać własne ustawienia i wyświetlić nie tylko granice obszarów górniczych kopalń, ale też np. granice złóż węgla, a nawet obrys działek z ewidencji gruntów, lokalizację i charakterystykę pomiarowych stanowisk akcelorometrycznych kopalń, jak i stanowisk prędkościowych i przyspieszeniowych Górnośląskiej Regionalnej Sieci Sejsmologicznej Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach.

Projekt jest prowadzony przez Biuro Gospodarki Złożem i Ekologii, Biuro Zagrożeń Naturalnych oraz Zakład Informatyki i Telekomunikacji PGG S.A.

WITOLD GAŁĄZKA

INNTECH PGG
INŻYNIERIA JUTRA

24-25

Rubryka BIURA INNOWACJI
I IMPLEMENTACJI NOWYCH
TECHNOLOGII

**Akademia
PGG**

20-22

PGG
family **13**

03 Mapa wstrząsów górniczych
kopalń PGG

06 fakty • liczby • wydarzenia

08 Konieczne jest szybkie
zawarcie umowy

Rozmowy zmierzające do podpisania porozumienia
społecznego o restrukturyzacji górnictwa.

10 To stało się 40 lat temu

W tym roku mija równo 40 lat od wprowadzenia
w kraju stanu wojennego.

11 Trwają prace w Śląskim Centrum
Wolności i Solidarności

Prace nad przebudową Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności trwają i przebiegają zgodnie z planem.

12 Pomóż poszkodowanym przez
górnictwo tragedie - przekaz 1% podatku
Fundacja Rodzin Górniczych.

13 PGG Family

Oferta dla pracowników PGG S.A. i ich Rodzin.

19 WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

20 Akademia Zarządzania
Projektami w Przemśle

Podsumowanie roku działalności.

22 Odporność psychiczna
a świat wokół nas

24 Nowatorska obudowa skrzyżowań
w KWK ROW: WYBRALI TO, CO NAJLEPSZE

Zarówno w życiu prywatnym, jak i w pracy
zawodowej niezwykle istotny jest dobór
technologii i narzędzi umożliwiający realizację
zamierzonego celu.

26 Projekt RECOP
- recepta na efektywne rozwiązania
WIEŚCI ZE ŚWIATA NAUKI

28 Na dole

Codziennie zjeżdżają setki metrów pod po-
wierzchnię ziemi. To nie jest naturalne środowisko
człowieka.

30 Duchy ludzi i zwierząt

Po siedmiu latach od złotej płyty „Matka Syn
Bóg” Waglewski Fisz Emade powrócili z albumem
„Duchy ludzi i zwierząt”.

w numerze:

11

Trwają prace w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności

WIEŚCI ZE ŚWIATA NAUKI

Projekt RECAPP - recepta na efektywne rozwiązania

26-27

GiG
Instytut
Badawczy

GALERIA: Na dole

31 Piast mściciel

Kiedy rodzinna osada Ścibora oraz jego przyjaciela Piasta zostaje zgładzona przez wojów zdradzieckiego księcia Popieła, dwójka młodych Polan poprzysięga zemstę.

32 Tajemnicza choroba, czyli jak Lorka wyleczyła króla...

Kraina bojek Dziadka Franka.

fajrant

34 Krzyżówka

35 MARKETING

Jestem KARLIK - mówię Wam, towarzystwo świetne mam!

**POLSKA GRUPA
GÓRNICZA**

ADRES REDAKCJI:

40-039 Katowice, ul. Powstańców 30, p. 105
tel. 32 757 20 92

WYDAWCA:

Polska Grupa Górnicza S.A.
40-039 Katowice, ul. Powstańców 30

Wiadomości ze świata

19

28

Biuro Public Relations i Komunikacji Wewnętrznej

DYREKTOR BIURA:

Tomasz Głogowski, t.glogowski@pgg.pl

REDAKTOR NACZELNY:

Aleksandra Wysocka-Siembiga, a.wysocka-siembiga@pgg.pl

REDAKTORZY:

Agnieszka Ambroz, Katarzyna Rogus,
Jan Czyponka, Witold Gałązka

REDAKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO KOREKTY
I SKRACANIA NADESŁANYCH TEKSTÓW.

ODDANO DO DRUKU: 01.03.2021 R.

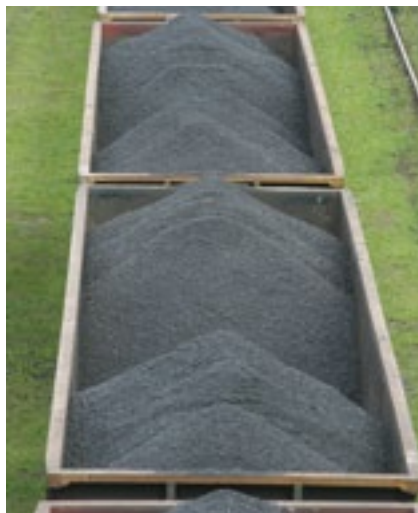
ZDJĘCIE NA OKŁADCE: Wizualizacja ŚCWIS. FOT.: ŚCWIS

NAKLAD: 15 000 EGZ.

ENERGIA

Polski węgiel na ratunek Szwecji

WYJĄTKOWO SROGA zima oraz przedwczesne wyłączenie dwóch reaktorów jądrowych dały się we znaki Szwecji, gdzie wskutek znacznego wzrostu zapotrzebowania na energię wydajność systemu elektroenergetycznego była na skraju katastrofy. Szwecja postawiła w ostatnich latach na rozwój Odnawialnych Źródeł Energii, zwłaszcza farm wiatrowych, które, jak się okazuje, w trudniejszych, zimowych warunkach stają się niewydolne. Dlatego szwedzka władza zdecydowała m.in. o imporcie „brudnej energii”, której źródłem jest „brudny węgiel” m.in. z Polski, aby ratować kraj przed przerwą w dostawie prądu. Okazuje się więc, że węgiel niezmiennie jest gwarantem bezpieczeństwa energetycznego.

ENERGETYKA

Polityka energetyczna Polski do 2040 roku

RADA MINISTRÓW przyjęła uchwałę w sprawie „Polityki energetycznej Polski do 2040 roku”. Realizacja tego projektu ma zapewnić sprawiedliwą transformację energetyczną naszego kraju, przy jednoczesnym wykorzystaniu krajowego potencjału gospodarczego, technologicznego i surowcowego. Strategia opiera się na trzech filarach. Pierwszy filar odnosi się do

sprawiedliwej transformacji energetycznej – regiony najbardziej dotknięte negatywnymi skutkami otrzymają pomoc, drugi filar odnosi się do zeroemisyjnego systemu energetycznego, tj. wdrożenia nowych rodzajów energetyki, a trzeci filar skupia się wokół dobrej jakości powietrza, czyli procesu odchodzenia od paliw kopalnych i elektryfikacji transportu.

DEKARBONIZACJA

„Mamy sprawę” - historia śląskiej rodziny w czterech odcinkach

TEMAT TRANSFORMACJI energetycznej nabiera tempa nie tylko w Unii Europejskiej, ale coraz bardziej także w naszym regionie. Dekarbonizacja i związane z nią zamykanie kopalń wzbudza lęk i niepewność wśród większości mieszkańców, a już na pewno w rodzinach górniczych. Dlatego, wychodząc naprzeciw osobom, których proces transformacji dotyczy bezpośrednio, śląskie stowarzyszenie BoMiało zainicjowało czteroodcinkowy miniserial pt.

RYNEK PRACY

Rośnie liczba cudzoziemskich pracowników również na Śląsku

POLSKI RYNEK PRACY w oczach cudzoziemców, zwłaszcza naszych wschodnich sąsiadów, stał się na tyle atrakcyjny, że spora część z nich chce tu przyjeżdżać na dłużej lub też na stałe. Pod koniec 2020 roku w Polsce do ubezpieczeń społecznych zgłoszonych było 725 tys. obcokrajowców, co stanowi wzrost o 74 tys. w porównaniu z rokiem 2019. Z kolei na Śląsku pod koniec 2020 roku w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych było legalnie zarejestrowanych ponad 63 tys. cudzoziemców, co również stanowi tendencję wzrostową, w porównaniu z rokiem 2019 o blisko 6,5 tys. pracowników obcokrajowych. Najliczniejszą grupą pracujących w Polsce obcokrajowców są Ukraińcy, następnie Białorusini oraz Gruzini.

„Mamy sprawę”. Miniserial przybliży problem transformacji, nieuchronność zmian, jakie nas czekają, ale przede wszystkim przedstawia historię śląskiej rodziny w czasach zmian w regionie. W filmie występują głównie aktorzy związani ze Śląskiem, m.in. Anna Guzik i Robert Talarczyk. Serial jest dostępny do obejrzenia na stronie www.mamysprawe.pl.

ZDJĘCIA: J. CZYPIONKA, ARCH.
(NETTG.PL, WNP.PL, PAP)

EKSPLOATACJA

Łędziny biją rekordy

W ruchu „Ziemowit” kopalni „Piast-Ziemowit” w przeciągu ostatnich sześciu lat eksploatacja była prowadzona w siedmiu ścianach, ósma jest aktualnie na ukończeniu. Dalsze wydobywanie będzie już w części północnej pokładu 209 w bloku D, gdzie parametry wydobywcze szacowane są na porównywalne do tych, gdzie prowadzone są roboty obecnie, tj. ok. 2 km wybiegu oraz ponad 3 m wysokości, a zasoby węglowe wyliczane są na około 9 mln ton, co zapewniłoby kilka lat fedyrunku. W ubiegłym roku wydobyte w Ziemowicie wyniosło ponad 3 mln ton węgla. Rekordową okazała się eksploatacja ze ściany 922, w pokładzie 209 w bloku D, która wyniosła aż 1,1 mln ton! W 2020 roku łączna długość wyrobisk wyniosła blisko 10 000 m. Kopalnia zamierza utrzymać ten poziom również w roku bieżącym.

BEZPIECZEŃSTWO

Wydatki na BHP

Nakłady na bezpieczeństwo i higienę pracy w PGG w 2020 r. wyniosły ponad 736 mln zł. To 4. rok z rzędu, gdy wydatki największej spółki górniczej w UE na BHP przekroczyły 700 mln zł. W przeliczeniu na 1 pracownika było to 19,7 tys. zł.

KULTURA

Szlak Dziedzictwa Kulturowego Paulinów

Powstający Europejski Szlak Dziedzictwa Kulturowego Paulinów to projekt mający na celu ukazanie dziedzictwa duchowego i kulturowego zakonu oraz zabytków architektury i sztuki na terenach od Polski, poprzez Węgry, Słowację aż po Chorwację. Punktem centralnym i najważniejszym całego szlaku będzie Śląsk, a konkretnie Jasna Góra w Częstochowie, sta-

ŚRODOWISKO

Zielony rozwój Katowic

ZAKŁAD ZIELENI MIEJSKIEJ w Katowicach zamierza rozpocząć nowe nasadzenia drzew i krzewów szlachetnych w centrum miasta. Mieszkańcy będą mogli cieszyć się urozmaiconą roślinnością już z końcem kwietnia. Inicjatywa wpisuje się w plan zazieleniania Katowic, na który wyznaczono nawet tzw. zielony budżet. Rewitalizację przejdzie roślinność znajdująca się na placu Kwiatowym oraz na ulicy 3 Maja. Surmie rosnące dotychczas na placu Kwiatowym po kuracji zostaną przeniesione w inne miejsce, a zastąpią je drzewa wiśni japońskiej oraz klonów czerwonych. Z kolei z ulicy 3 Maja znikną klony, a na ich miejscu posadzona zostanie inna, róż-

norodna roślinność. Koszt tej inwestycji to około 250 tysięcy złotych. Warto nadmienić, iż poza walorami estetycznymi nasadzenia wpłyną także na poprawę jakości powietrza.

TRANSPORT

Wysoki popyt na polskie elektrobusy

W EDŁUG NAJNOWSZEGO raportu, przedstawionego przez Polski Instytut Ekonomiczny (PIE), Polska stała się liderem w eksporcie autobusów elektrycznych na rynek Unii Europejskiej. Okazuje się, że prawie co drugi taki pojazd zakupiony w ubiegłym roku został wyprodukowany właśnie w naszym kraju. Udział w eksporcie oscylował na poziomie 46% w pierwszych 10 miesiącach 2020 roku. Główni producenci eksportujący to Solaris, Volvo i MAN. Wartość eksportowanych elektrobusów wyniosła 213,4 mln euro, a najwięcej pojazdów zaimportowali od nas Niemcy (36,9%) i Włochy (35,2%).

BEZPIECZEŃSTWO

Mniejszy wskaźnik wypadkowości w PGG

W ROKU UBIEGŁYM, w porównaniu z rokiem 2019, w Polskiej Grupie Górniczej zmniejszyła się liczba wypadków śmiertelnych, ciężkich i lekkich. W 2020 odnotowano 4 wypadki śmiertelne, co stanowi spadek o 55% w porównaniu z rokiem 2019, w którym w kopalniach PGG życie straciło 9 pracowników. W roku ubiegłym ciężkiemu wypadkowi w pracy uległa jedna osoba, w roku 2019 miały miejsce dwa takie zdarzenia. Natomiast do wypadków kwalifikowanych jako lekkie doszło 809 razy, a w roku poprzedzającym było ich 1009. Wskaźnik wypadkowości w przeliczeniu na 1000 pracowników wyniósł

zatem 22,73, z kolei w 2019 roku był wyższy o 1,9, gdyż osiągnął 24,63.

Konieczne jest szybkie zawarcie umowy

Intensywnie przebiegały w lutym w Katowicach rozmowy w zespołach roboczych zmierzające do podpisania porozumienia społecznego o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce. Udało się rozwiązać ważne wątpliwości i w wielu sprawach osiągnięto zgodne stanowiska. Związkowcy tłumaczą, że konieczne jest jak najszybsze zawarcie umowy, bez której nie uda się naprawić skrajnie trudnej bieżącej sytuacji finansowej w branży, szczególnie w Polskiej Grupie Górniczej. Po spotkaniach w ostatnim tygodniu lutego wiceminister aktywów państwowych Artur Soboń ocenił, że do rozstrzygnięcia pozostały już tylko szczegóły, jednak o kluczowym znaczeniu. – Zaczynam być umiarkowanym bardzo, ale optymistą – mówił Dominik Kolorz, szef śląsko-dąbrowskiej Solidarności.

Chcelibyśmy już w marcu wrócić do rozmów plenarnych w Urzędzie Wojewódzkim zgodnie z gotowym tekstem, który byśmy sobie potwierdzili wspólnie ze stroną społeczną i mam nadzieję, że wspólnie również tę umowę społeczną podpisali – powiedział Artur Soboń we wtorek 23 lutego. Dominik Kolorz objaśniał, że udało się w dużej części uzgodnić trzy rozdziały umowy społecznej: o osłonach socjalnych, inwestycjach technologicznych i o transformacji Śląska.

Przypomnijmy, że miesiąc wcześniej, po ostatnim plenarnym posiedzeniu w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim 25 stycznia strony postanowiły kontynuować prace w tematycznych zespołach roboczych, aby omówić szczegółowe problemy w zakresie m.in. osłon socjalnych dla górników, zasad alokowania górników, inwestycji w czyste

technologie węglowe, mechanizmu subwencjonowania dla kopalń w ramach pomocy publicznej czy sposobu finansowania i harmonogramu transformacji gospodarczej województwa śląskiego. Wszystkie te zagadnienia złożą się na plan odchodzenia od węgla przez prawie trzy dekady do 2049 r. (jak ustalono w przełomowym wstępnym porozumieniu rządu i strony społecznej we wrześniu zeszłego roku).

Już przed pierwszym z serii spotkań we wtorek 9 lutego nieufność wzmożła się po informacji o przyjęciu przez rząd projektu „Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.”. Związkowcy obawiali się, że dokument przyspiesza tempo likwidacji kopalń i narusza w ten sposób uzgodnioną już perspektywę 2049 r. Świadomy tych wątpliwości był Artur Soboń, wiceminister aktywów państwowych i pełnomocnik rządu ds. transformacji spółek energetycznych i górnictwa węglowego: – *Stronie społecznej należą się wyjaśnienia w kontekście „PEP 2040”. Dokument opisuje zmiany w energetyce do 2040 r., ale na każdym etapie zakłada udział węgla w produkcji energii elektrycznej* – mówił wiceminister.

Szef resortu klimatu i środowiska Michał Kurtyka, który osobiście przyjechał do Katowic, przekonał związkowców, że „Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.” jest dokumentem otwartym, który może jeszcze podlegać zmianom, zaś wynegocjowany wcześniej harmonogram zamykania kopalń do 2049 r. pozostaje aktualny.

Czas ucieka, trzeba przyspieszyć dla dobra branży

W połowie lutego związkowcy zażądali radykalnego przyspieszenia prac w trosce o los największej spółki węglowej, która już za dwa-trzy miesiące może zmierzyć się z zagrożeniem płynności finansowej. Bogusław Hutek, szef Solidarności w PGG S.A., żądał się na brak wsparcia z tarczy

finansowej dla spółki. – Wszyscy dostają pomoc tylko nie PGG. Po drugie nadal nie są zrealizowane kontrakty na węgiel, który miał być odebrany. Odbiera się węgiel z Kolumbii, z Rosji. Spala się go w polskich elektrowniach. To jest nie do zaakceptowania – mówił związkowiec.

Szef śląsko-dąbrowskiej Solidarności Dominik Kolorz zaalarmował, że dopiero rozpoczęcie przez rząd procesu notyfikacji umowy w Brukseli pozwoli Polskiemu Funduszowi Rozwoju wypłacić Polskiej Grupie Górniczej S.A. kwotę 1 mld zł wnioskowanego od dawna wsparcia z tzw. tarczy antykowidowej dla dużych firm.

Lider Solidarności tłumaczył, że porozumienie związkowców z rządem trzeba podpisać najpóźniej w marcu: – *Potem nie będzie już chyba żadnych terminów, potem będzie zadyma, jeśli górnicy nie otrzymają wypłat* – przestrzegł Dominik Kolorz i wyjaśnił, że aby udzielić finansowego wsparcia, PFR musi dysponować biznesplanem PGG S.A., tymczasem jego docelowo kształt zależeć będzie od szczegółów umowy społecznej o transformacji górnictwa, która przesądzi np. o sposobie subsydiowania bieżącej produkcji czy tem-

pie i kolejności wygaszania kopalń. – *Teraz musimy przyspieszać, bo Polska Grupa Górnicza nie będzie w stanie wyjść z kryzysu bez pomocy publicznej i ustalenia sposobu subsydiowania* – mówił Dominik Kolorz.

Czy marzec jest realnym terminem na finalizację umowy?

Wiceminister Artur Soboń był w tej sprawie ostrożnym optymistą: – *Nie wiem, czy to się uda w tym tygodniu, czy w kolejnych, ale mam nadzieję, że będziemy mo-*

gli niebawem znaleźć taką formułę, która pozwoli wszystkim stronom podpisać tę umowę społeczną. Do tego zmierzamy – deklarował w poniedziałek 15 lutego.

By wykorzystać czas, kolejne tury wyznaczano dzień po dniu przez większość tygodnia, a po posiedzeniach zespołów w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim zdecydowano spotykać się wirtualnie, w trybie on-line. Przy stole negocjacyjnym rozważano m.in. problem osłon dla pracowników kopalń, mechanizm pomocy publicznej dla kopalń, czyste technologie węglowe i szczegóły transformacji regionu.

Za przykład, jak wielowątkowe i skomplikowane są to negocjacje, mogą służyć osłony socjalne, o które strony spierały się kilka dni:

– *W sprawie osłon socjalnych chcielibyśmy, aby pakietem objęto jak najwięcej osób i aby górnikom przysługiwało 120 tys. zł netto, a nie brutto oraz aby kwota ta była waloryzowana, bo za ileś lat ze względu na inflację środki te mogą okazać się nie za duże. Skoro mamy zadbać o ludzi, dobrze byłoby, żeby do uprawnień emerytalnych zaliczać wojsko, krwiodawstwo czy działalność społecznych inspektorów pracy. Można także przyspieszyć emerytury stażowe* – tłumaczył Wacław Czerkawski, przewodniczący Rady OPZZ Województwa Śląskiego.

W sprawie czystych technologii węglowych naukowcy zaproszeni przez stronę społeczną zaprezentowali zakres dostępnych technologicznie inwestycji wartych ok. 16 mld zł. Wiele ważnych szczegółów uczestnicy negocjacji zachowywali w tajemnicy do ostatniej chwili, by nie ułatwiać zadania partnerom po drugiej stronie stołu. Wszyscy podkreślali, że bardzo ważna jest jakość przyszłej umowy.

– *Musimy to zrobić szybko i dobrze. Musimy też pamiętać, że choćbyśmy jak prężyli muskuły, to wszystko będzie ostatecznie zależeć od Unii Europejskiej. To ona musi dać zielone światło i zaakceptować ten dokument. Od tego są uzależnione dalsze ruchy. Przed nami wciąż sporo wyzwań* – oceniał Wacław Czerkawski.

To stało się 40 lat temu

W tym roku mija równo 40 lat od wprowadzenia w kraju stanu wojennego. Śląskie Centrum Wolności i Solidarności przez cały 2021 rok przypominać będzie o tych dramatycznych czasach, ze szczególnym uwzględnieniem strajku w kopalni „Wujek” i jego tragicznego finału.

Stan wojenny rozpoczął się zimą 13 grudnia 1981 r. Już od jego pierwszych dni społeczeństwo, które postanowiło stawiać bierny bądź czynny opór, sformułowało hasło „zima wasza, wiosna nasza”, które błyskawicznie zyskało na popularności. Było wypisywane na murach, transparentach, kolportowane na ulotkach. Z jednej strony odnosiło się do warunków atmosferycznych i oczekiwania na ocieplenie, które miało umożliwić większą aktywizację społeczną i masowe manifestowanie sprzeciwu wobec stanu wojennego, z drugiej miało głębszy sens, wyrażało przekonanie o przemijalności obecnego stanu, władzy i nieprawości.

„Po grudniu przychodzi wiosna” to nawiązujący do historycznego hasła tytuł spaceru, organizowanego przez Śląskie Centrum Wolności i Solidarności w pierwszy dzień wiosny – 20 marca (sobota). Wybierzemy się na spacer po katowickim śródmieściu. Chętni poznają najważniejsze miejsca i obiekty związane z wprowadzeniem i trwaniem stanu wojennego. Zobaczają m.in., gdzie działała PZPR w Katowicach, odkrywają siedzibę regionalnej „Solidarności” i poznają

wydarzenia, które tam zaszły w nocy z 12 na 13 grudnia. Wspomnimy o wizycie papieża Jana Pawła II w Katowicach i wpływie jego pielgrzymki do Polski na zniesienie stanu wojennego. Uczestnicy wycieczki otrzyma-

ją w prezencie przewodnik „40 kroków”, będący inspiracją do poszukiwań dalszych miejsc pamięci w naszym regionie. Informacje o spacerze i zapisach można znaleźć na stronie www.scwis.pl.

Należy przy tym pamiętać, że najtragiczniejsze, a przy tym najbardziej symboliczne wydarzenia w Katowicach związane ze stanem wojennym miały miejsce nieco dalej od centrum – w kopalni „Wujek”, na terenie Brynowa. Tę symboliczną przestrzeń polecamy poznać z „mPamięcią” – naszym cyfrowym przewodnikiem, który czytując kod QR, można bezpłatnie pobrać na smartfony. Aplikacja pozwala także na doskonałą zabawę całym rodzinom, oferując najmłodszym grę terenową – zabawę w podchody.

Aktywność na powietrzu połączona z poznawaniem historii to doskonała propozycja na zbliżającą się wiosnę.

Stan wojenny, czołg na rondzie im. Ziętka [FOT. Tomasz Szyborski]

Trwają prace w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności

Prace nad przebudową Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności trwają i przebiegają zgodnie z planem, a co najważniejsze, umowa z wykonawcą nowej wystawy głównej została podpisana.

Wiadomo już, że ekspozycja zostanie zaprojektowana i zrealizowana przez firmę Adventure Ekspozycje, która urządzała już tego typu wystawy na Śląsku, m.in. tę odnoszącą się do historii Górnego Śląska w Muzeum Śląskim czy ekspozycję „Z dziejów Katowic – część II” w Muzeum Historii Katowic. Ta powstająca, imponująca wystawa w ŚCWIS, będąca miejscem pamięci ofiar pacyfikacji zostanie rozmieszczona na powierzchni ponad 1000 m². Na wystawie nie zabraknie licznych pamiątek z tamtego okresu oraz wizualizacji pola bitwy tuż po pacyfikacji. Zastosowanie multimedialnych rozwiązań pozwoli na odsłuchanie opowieści uczestników tego wydarzenia czy rekonstrukcję faktów. Multimedialne, wielkopowierzchniowe realizacje oraz efektowna scenografia będą tworzyły wspaniałe tło dla głównego elementu ekspozycji – czołgu T-55. Jego umieszczenie na pierwszym piętrze – jak wskazują wykonawcy projektu – będzie dużym wyzwaniem. Ponadto zwiedzający będą mieli okazję obejrzeć inne, unikatowe przedmioty, m.in. przestrzeloną koszulę jednego z górników zabitych podczas pacyfikacji czy zdjęcie rentgenowskie innego poległego.

Otwarcie wystawy planowane jest na grudzień bieżącego roku, tj. na 40. rocznicę strajku i pacyfikacji w kopalni „Wujek”. Oficjalny logotyp tego wydarzenia został już przedstawiony.

KATARZYNA ROGUS

Pomóż poszkodowanym przez górnicze tragedie - **przeznacz 1% podatku**

SZANOWNI PAŃSTWO, ZBLIŻA SIĘ CZAS ROZLICZANIA DOCHODÓW Z POPRZEDNIEGO ROKU. JEŚLI CHCECIE PAŃSTWO POMÓC POTRZEBUJĄCYM OSOBOM W RATOWANIU ICH ZDROWIA, UMOŻLIWIENIU ZDOBYCIA ODPOWIEDNIEGO WYKSZTAŁCENIA CZY W POWROCIE DO ŻYCIA W SPOŁECZEŃSTWIE PO PRZEBYTEJ TRAGEDII, PRZEKAŻCIE 1% PODATKU NA FUNDACJĘ RODZIN GÓRNICZYCH.

 Logo Fundacji Rodzin Górniczych. W środku zielonego koła znajduje się czarna sylwetka rodziny (rodzic i dziecko) przy maszynie górniczej. Nad kołem napis 'OPP od 2004 r.', a pod nim 'Fundacja Rodzin Górniczych'.	Przeznacz KRS 0000127003	Bezpłatny program PIT zobacz, poznaj nas i pomagaj z nami: https://fundacjafrg.pl
--	--	--

Fundacja Rodzin Górniczych działa jako organizacja pożytku publicznego od 2004 roku. Jest to organizacja non-profit, wykonująca trudne zadania społeczne polegające na niesieniu pomocy osobom dotkniętym tragediami górniczymi, jak również zmagającym się z problemami wykluczenia społecznego, niepełnosprawnościami, przewlekłymi chorobami, samotnością w starszym wieku. Zapewnia swoim podopiecznym pomoc materialną na bieżące wydatki, leki, rehabilitację, sprzęt medyczny i rehabilitacyjny, jak również kształcenie dzieci i młodzieży.

Aby przekazać 1% na Fundację Rodzin Górniczych, wystarczy wejść na stronę Fundacji <https://fundacjafrg.pl/> lub bezpośrednio na stronę programu <https://www.pitax.pl/rozliczenie-pit-online-0000127003/>, gdzie dostępny jest bezpłatny program do rozliczania PIT, który automatycznie przekazuje 1% podatku na rzecz

FRG lub jej podopiecznych. Pomoc można przekazać na cele statutowe Fundacji lub na wybranego podopiecznego. Aby wesprzeć FRG, należy wypełnić odpowiednie pola w swoim arkuszu PIT. W przypadku formularza PIT-37 w rubryce 132 należy wpisać Nr KRS 0000127003. Osoby osiągające wyłącznie dochody z tytułu renty bądź emerytury wypełniają tylko jednostronicowe oświadczenie o przekazaniu 1% podatku – formularz PIT-OP.

– Dziękujemy wszystkim darczyńcom za dotychczasowe zaufanie i przekazane wsparcie na rzecz naszych podopiecznych. Mamy nadzieję, że będziemy mogli kontynuować naszą misję – niosąc pomoc potrzebującym. Prosimy naszą Bracę górniczą o solidarność i wsparcie. Działamy dla Was – apeluje prezes Fundacji Ryszard Wyględacz.

- Gazda Group - Nowa oferta
- Nowa Jakość dla pracowników PGG
- Silesia Jeans / Bluestilo
- OK System
- Pracownicze Plany Kapitałowe

Nowa oferta - Nowa Jakość dla pracowników PGG

Firma **Gazda Group**, zrzeszająca największe punkty dealerskie grupy FCA, Škoda, Volkswagen, BMW i Motorrad na Śląsku, początkiem tego roku podjęła przełomową decyzję o rozpoczęciu długofalowej współpracy z PGG S.A. w ramach programu PGG Family, będącego szerokim centrum benefitów dla pracowników oraz ich rodzin.

Nowa oferta, którą wnosi firma Gazda Group do programu korzyści, to przede wszystkim nowa jakość współpracy gwarantująca dostęp do szerokiej gamy najnowszych modeli w najatrakcyjniejszych cenach z korzystnym finansowaniem oraz najwyższy standard obsługi sprzedaży oraz serwisowania pojazdów, spersonalizowany dla każdego z pracowników PGG.

Czym dokładnie charakteryzuje się nowa jakość w ofercie Gazda Group?

To **różnorodność** oferty jako wielomarkowego dealera, oferującego szeroką gamę innowacyjnych marek począwszy od popularnego Fiata osobowego, terenowego Jeepa, sportowej Alfa Romeo czy Abartha, poprzez najchętniej kupowane modele Škody i Vol-

kswagena, a w przyszłości wiodące marki premium. Takie spektrum modeli objętych wyjątkową promocją dostępną tylko w programie PGG Family to korzyść, jakiej jeszcze nie było.

To **elitarna oferta cenowa** na wszystkie modele, gwarantowana wyłącznie dla uczestników programu, ustalona z myślą o wymiernych korzyściach, które czekają na beneficjentów PGG Family.

To **szeroki wachlarz usług** okołosprzedażowych w zakresie możliwości **finansowania** zakupu w ramach promocyjnych kredytów, leasingów w tym leasingu konsumenckiego, czy popularnego abonamentu oraz objętych specjalnym rabatem pakietów **ubezpieczeń komunikacyjnych**.

To **preferencyjne stawki roboczogodzinowe**, które Gazda Group proponuje pracownikom PGG w ramach kompleksowej obsługi serwisowej realizowanej w swoich autoryzowanych stacjach serwisowych.

To **najwyższy standard obsługi** reprezentowany przez **wykwalfikowaną kadrę** doradców handlowych oraz specjalistów ds. obsługi serwisowej, oferujących merytoryczne wsparcie oraz kompleksową opiekę handlowo-serwisową w każdym punkcie dealerskim.

Nowa jakość to **współpraca z silnym i pewnym**

partnerem, który dba o rozwój, inwestując w nowe obiekty handlowo - usługowe na Śląsku. Przykładem są planowane na kwiecień 2021r. uruchomienie sprzedaży i obsługi serwisowej marki Volkswagen w jednym z największych salonów w Polsce, przy ul. Murckowskiej 5a w Katowicach oraz uruchomienie w najbliższym czasie trzeciego punktu sprzedaży i serwisu marek premium BMW, Mini i Motocykle w zmodernizowanych pokopalnianych obiektach (tereny byłej kopalni „Kleofas”) przy ul. Bocheńskiego w Katowicach. Firma potwierdza, że w niedalekiej przyszłości zarekomenduje rozszerzenie oferty dla PGG Family o wspomniane marki premium.

Wreszcie nowa jakość to **gwarancja dogodnej dostępności** oferty oraz usług w punktach dealerskich Gazda Group, których nazwy i adresy prezentujemy obok. Firma zapewnia, że oferta będzie systematycznie aktualizowana o bieżące akcje promocyjne oraz o **premierowe modele**, których w tym roku z pewnością nie zabraknie.

Zespół Gazda Group zaprasza do zapoznania się z ofertą na stronie internetowej PGG Family, zakładka motoryzacja lub do kontaktu z doradcami handlowymi w punktach dealerskich oraz pod dedykowanym adresem e-mail: pgg@ganinex.pl.

Oferta Grupy Gazda to z pewnością nowa jakość, z której z satysfakcją skorzystają wszyscy beneficjenci programu PGG Family.

Lista adresów punktów dealerskich Gazda Group obsługujących program PGG Family:

- Ganinex FCA Katowice al. Roździeńskiego 170, tel. 32 351 27 50, pgg@ganinex.pl
- Ganinex FCA Gliwice ul. Pszczyńska 306, tel. 32 230 17 30, pgg@ganinex.pl
- Ganinex FCA Pszczyna ul. Bielska 31c, tel. 32 210 10 00, pgg@ganinex.pl
- Ganinex Škoda Katowice al. Roździeńskiego 182, tel. 32 203 66 00, pgg@ganinex.pl
- VW Gazda Group Katowice ul. Murckowska 5a - nowy salon (otwarcie kwiecień 2021r.)
siedziba tymczasowa Katowice, al. Roździeńskiego 182, tel. 32 700 12 77, pgg@ganinex.pl

Adres strony internetowej Gazda Group:
www.ganinex.com.pl

**DLA KAŻDEGO UŻYTKOWNIKA
Z AKTYWNYM PAKIETEM OK SYSTEM
SPECJALNA OFERTA RABATOWA
DO LEGIMI, PANEK I SKLEPU SFD**

SZCZEGÓŁY OFERTY SPECJALNEJ:

30 dni darmowego dostępu do Legimi - platformy z ebookami i audiobookami

Kod: MedicoverSport

Aby wykorzystać kod należy:

1. Wejść na legimi.pl/kod/
2. Wpisać kod: MedicoverSport
3. Zarejestrować się w systemie Legimi.
4. Ściągnąć aplikację Legimi legimi.pl/pobierz-legimi/ i zalogować się danymi użytymi podczas rejestracji.

Podczas zakładania konta, Użytkownik zostanie poproszony o podpięcie karty kredytowej lub konta Paypal. Z subskrypcji można zrezygnować w każdym czasie.

*Kod na darmowe 30 dni nie łączy się z innymi promocjami i jest przeznaczony dla nowych, rejestrujących się Użytkowników.

*Kod jest ważny do 15.03.2021

30zł rabatu na start do Panek CarSharing – wynajmu aut na minuty przy użyciu aplikacji

Kod: OKSYSTEM2021

*Kod promocyjny należy wpisać podczas rejestracji w aplikacji. Kod jest przeznaczony dla nowych, rejestrujących się Użytkowników.

*Promocja jest ważna do 31.03.2021

10% zniżki na produkty marek ALLNUTRITION i SFD w sklepie SFD -

posiadającym w ofercie odżywki i suplementami dla sportowców, zdrową żywność i fit zamienniki znanych słodczy.

Kod: oksystem10

*Promocja ważna do 31.12.2021

PEG
family

10% rabatu

na asortyment w cenie regularnej w salonach stacjonarnych
Silesia Jeans (z wyłączeniem salonów outletowych)

5% rabatu

od cen w salonach outletowych Silesia Jeans

Więcej informacji znajdziesz
na www.pggfamily.pl/zakupy/SilesiaJeans

Silesia Jeans

WE HAVE YOUR JEANS.

-10%

119⁹⁰

Cena po rabacie PGG Family

107⁹¹

Wrangler "High Rib Regular Tee" Real Black

-10%

229⁹⁰

Cena po rabacie PGG Family

206⁹¹

Jack & Jones "Alvin Jacket" Blue

-10%

319⁹⁰

Cena po rabacie PGG Family

287⁹¹

Lee "Luke" Used Aquin

Do 40% rabatu

na wybrany asortyment dostępny na stronie
bluestilo.com/pgg-family.

Rabat dotyczy również produktów już przecenionych.

Więcej informacji znajdziesz

na www.pggfamily.pl/zakupy/bluestilo

PGG
family

BLUESTILO.COM
by Silesia Jeans

-40%

84⁹⁰

Cena po rabacie PGG Family

50⁹⁵

Jack & Jones "Jorpedro Aop Polo" Rosette

-40%

124⁹⁰

Cena po rabacie PGG Family

74⁹⁴

Big Star "DO174251" White

-40%

129⁹⁰

Cena po rabacie PGG Family

77⁹⁴

Levi's "The Perfect Tee" Mineral Black

TOMMY
JEANS

Levi's

Lee

Wrangler

MUSTANG
True Denim

Pope Jeans
LONDON

JACK & JONES

BIG STAR
SHOES

ZOHU

Rok 2020 świetnym rokiem dla Uczestników PPK

Pracownicze plany kapitałowe – to dobrowolny program oszczędzania, w którym do wpłat wnoszonych przez pracowników niemal drugie tyle dokładają pracodawca i państwo. Rok 2020 to pierwszy pełny rok jego funkcjonowania. Mimo, że był to rok trudny i niestabilny ze względu na pandemię COVID-19, system PPK jednoznacznie pokazał skuteczność w osiąganiu wyznaczonych mu celów – oszczędzaniu i pomnażaniu środków finansowych jego uczestników. Minione dwanaście miesięcy mogą oni zaliczyć do bardzo udanych.

PPK w Polskiej Grupie Górniczej

Plan Kapitałowy dla pracowników PGG ruszył już pod koniec 2019 r. Uczestnicy PPK do końca 2020 roku zgromadzili środki o łącznej wartości ponad 20 mln zł. Wpłaty do PPK są współfinansowane przez pracownika, pracodawcę oraz Państwo. Aktywnie oszczędzających pracowników jest już ponad 6 tysięcy. Średnio na rejestrze uczestnika PPK w PGG znajduje się już ponad 3 200 zł oszczędności.

Dodatkowe korzyści

Ideą oszczędzania w ramach PPK jest odkładanie pieniędzy na czas, gdy zakończymy zawodową aktywność., ale oszczędności można wypłacić w każdej chwili. Jeśli powodem jest ciężka sytuacja życiowa, choroba pracownika albo kogoś z jego rodziny, nie trzeba płacić podatku od zysków z inwestycji. Oszczędności mogą też posłużyć jako wkład do kredytu mieszkaniowego czy zakupu mieszkania. Co więcej zgromadzone oszczędności w razie śmierci są w całości dziedziczone.

Imponujące wyniki w zarządzaniu

O pomnażanie oszczędności pracowników troszczy się TFI PZU, które według Instytutu Emerytalnego znalazło się w 2020 roku w pierwszej trójce instytucji zarządzających PPK osiągających najlepsze wyniki. Pracownicy, których rachunki prowadzi TFI PZU, mogą na bieżąco sprawdzać stan swoich oszczędności za pośrednictwem internetowego serwisu inPZU.pl.

Wynik w zarządzaniu funduszami PPK w 2020 roku:

	PPK inPZU 2025	PPK inPZU 2030	PPK inPZU 2035	PPK inPZU 2040	PPK inPZU 2045	PPK inPZU 2050	PPK inPZU 2055	PPK inPZU 2060
TFI PZU SA	10,10%	14,05%	18,06%	18,06%	23,48%	23,00%	22,67%	22,29%

Jak sprawdzać wartość swojego rejestru w PPK?

Każdy uczestnik PPK może w dowolnym momencie sprawdzić wartość zgromadzonych przez siebie oszczędności. Służy do tego specjalny serwis inPZU.

Jak zalogować się po raz pierwszy ?

- wejdź na stronę inpzu.pl,
- w prawej górnej części ekranu wybierz opcję „Zaloguj”
- wybierz „Pierwsze logowanie” w sekcji „Uzyskaj dostęp do swojego produktu”,
- następnie wpisz indywidualny login, który otrzymałeś w liście powitalnym oraz numer PESEL lub datę urodzenia,
- postępuj zgodnie z pojawiającymi się na ekranie wskazówkami.

W serwisie inPZU możesz również wskazać osoby uposażone, które na wypadek Twojej śmierci odziedziczą środki z PPK.

Jeżeli nie posiadasz swojego login’u lub go zgubiłeś to skontaktuj się z infolinią dedykowaną dla uczestników PPK pod numerem 22 640 05 55.

iPhone 11 do wygrania!

Wśród pracowników, którzy oszczędzają w ramach PPK i zalogują się do serwisu inPZU.pl, rozdajemy iPhone’y 11. Comiesięczna loteria rusza 31 marca.

Nie czekaj – już dziś zaloguj się do inPZU.pl!

Szczegółowe informacje na temat loterii znajdziesz w regulaminie, który zostanie zamieszczony na stronie emeryturaPPK.pzu.pl.

Papier zamiast styropianu!

Jak powszechnie wiadomo, styropian posiada doskonałe właściwości termoizolacyjne, co doskonale sprawdza się w izolacji budynków, ale też na dużą skalę wykorzystywane jest w

ŹRÓDŁO: <https://newatlas.com/environment/recyclable-styrofoam-alternative-paper-waste/>

Pustynne wydmy pokryte śniegiem

To zupełnie normalne, że w styczniu w wielu częściach świata pojawia się chłód, ostry mróz, a krajobraz spowity jest białym puchem, czego, jak mogłoby się wydawać, nie można powiedzieć o gorącej pustyni, gdzie temperatura nieraz osiąga nawet 50°C, a zimniejszy porą około 14°C. Jednak to, co niemożliwe, stało się prawdziwe! Zimowa aura, z temperaturami spadającymi poniżej punktu zamarzania, dotarła do Afryki i na Bliski Wschód. Co prawda temperatury na terenach pustynnych mogą gwałtownie spaść w ciągu nocy, jednak z uwagi na niski poziom wilgotności powietrza nie przyczynia się to raczej do powstawania lodu czy śniegu, jak miało to miejsce tym razem. W połowie stycznia, w pobliżu pustynnego miasta Aïn Séfra w Algierii, zaczął padać śnieg, a temperatura sięgnęła 3 stopni poniżej zera. Chociaż dla lokalnych

przechowywaniu czy na przykład transporcie żywności, kosmetyków lub leków. Jest to możliwość bardzo tania, ale też bardzo trudna do przetworzenia bądź utylizacji. W odpowiedzi na tę problematyczną zależność, naukowcy z Instytutu Inżynierii Produktów Naturalnych Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie opracowali substytut styropianu, który wytwarzany jest z makulatury, a jego właściwości przewodzące ciepło odpowiadają tym, jakie ma styropian. Nowy surowiec różni się od styropianu tym, że jest całkowicie biodegradowalny. Być może ten nowoczesny materiał z czasem stanie się powszechną alternatywą do wszelkiego rodzaju styropianowych kubków na napoje i posiłki, które mimo iż są tak bardzo popularne, zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej od końca 2021 roku nie będą mogły być używane.

mieszkańców taka pogoda stanowi duże wyzwanie, to widok śniegu na Saharze zaparł im dech w piersiach, dlatego chętnie gromadzili się na pustyni, aby podziwiać ten niecodzienny obraz. To czwarty raz w ciągu ostatnich 40 lat, kiedy Algierczycy mogli zobaczyć śnieg. W tym samym czasie ta sama pogoda panowała również w regionie Tabuk, niedaleko granicy z Jordanią. Tam temperatura wyniosła -2°C, a obraz wielbłądów zasypanych śniegiem wywołał niemały entuzjazm wśród mieszkańców.

ŹRÓDŁO: <https://www.indiatimes.com/trending/environment/sahara-desert-receives-snow-532183.html>

Zero marnowania

Patagonia to amerykańska marka słynąca głównie z produkcji dobrej jakości odzieży outdoorowej oraz tego, że od wielu już lat uznawana jest za najbardziej zrównoważoną markę odzieżową na całym świecie. Model biznesowy przedsiębiorstwa opiera się bowiem na redukcji produkcji i konsumpcji, a tym samym ograniczeniu zanieczyszczania środowiska. Jak dotąd marka m.in. produkowała ubrania wyłącznie z organicznej bawełny, przekazywała procent dochodów na ochronę przyrody, opracowała autorską technikę produkcji dżinsów, dzięki której zużywane jest mniej wody i energii, a do atmosfery przedostaje się mniej CO₂. Ponadto dwa lata temu utworzyła internetowy secondhand ze swoimi ciuchami i akcesoriami. Jednak obecnie nowy szef planuje więcej gruntownych zmian, tak aby wziąć jeszcze większą odpowiedzialność za środowisko, na degradację którego przemysł odzieżowy ma duży wpływ. Patagonia zamierza prowadzić kampanie edukacyjno-informacyjne, aby uświadamiać konsumentów o pochodzeniu bawełny, z której wykonana jest konkretna odzież. Zamierza produkować znacznie mniej ubrań oraz skupić się na sprzedaży tej używanej. Ponadto ciekawą opcją będzie możliwość wypożyczenia ubrań, a kiedy konsument nie będzie potrzebował tej już zakupionej, może odsprzedać ją z powrotem firmie, a ta wyprodukuje z niej kolejne rzeczy. W dobie zmian klimatycznych motto Patagonii powinno być inspiracją również dla innych.

ŹRÓDŁO: <https://www.patagonia.com/stories/getting-to-zero/story-18348.html>

OPRAC.: KATARZYNA ROGUS

Akademia Zarządzania Projektami w Przemysle podsumowała rok działalności

Przedstawiciele Polskiej Grupy Górniczej uczestniczyli w środę 27 stycznia w spotkaniu podsumowującym rok działalności Akademii Zarządzania Projektami w Przemysle, zorganizowanej przez IPMA Polska (International Project Management Association). Akademia jest wspólną inicjatywą największych firm sektora, w której partnerami PGG S.A. są KGHM Polska Miedź i Jastrzębska Spółka Węglowa.

Pierwsze spotkanie uczestników Akademii Zarządzania Projektami w Przemysle odbyło się w lubińskiej siedzibie KGHM wiosną zeszłego roku, ale wkrótce stan pandemii zmusił do zmiany formy kontaktów na wirtualną. W tzw. webinarach, czyli seminariach internetowych AZPwP, w ciągu 12 miesięcy udział wzięło ok. 400 przedstawicieli trzech spółek.

W środę 27 stycznia ponad stu menedżerów z PGG, JSW i KGHM podsumowało roczną współpracę, uczestnicząc m.in. w interaktywnym panelu dyskusyjnym. Korzyści płynące dla spółek z uczestnictwa w AZPwP prezentuje film, w którym członkowie Akademii przekonują nowych partnerów z branży górniczej i ołogórnicej, że warto przyłączyć się do ich wspólnej inicjatywy.

Dlaczego tak ważne jest doskonalenie umiejętności zarządzania projektami? Bo o ile kosztowne inwestycje są kołem zamachowym rozwoju firm, to kluczem do zarządzania tymi inwestycjami są z kolei wysokiej klasy specjaliści i unikalny sposób zarządzania, który pozwala na maksymalną kreatywność i efektywność.

– Dzięki AZPwP odkrywamy talenty, pracownicy imponują swoim kreatywnym podejściem, umiejętnością przekazywania wiedzy i pasją – mówi Adam Bugajczuk, wiceprezes ds. rozwoju

KGHM, dodając, że profesjonalizacja menedżerów ma ogromne znaczenie przy projektach realizowanych przez KGHM, JSW i PGG ze względu na ich wielomiliardową wartość i fakt, iż należą pod kątem technicznym i menedżerskim do najbardziej złożonych w przemyśle.

– *Polska Grupa Górnicza, uczestnicząc w AZPwP obok takich spółek, jak KGHM czy JSW może zdobywać nową wiedzę w zakresie zarządzania projektami finansowymi, biznesowymi czy technologicznymi oraz implementować ją do codziennej praktyki. AZPwP to także wymiana doświadczeń i wzajemne wspieranie się. Wpisuje się to w koncepcję organizacji uczącej się, którą realizuje PGG S.A.* – mówi Andrzej Sączek, dyrektor Departamentu Wsparcia HR PGG S.A.

Artur Dyczko, p.o. prezes JSW, podkreśla, że Akademia Zarządzania Projektami w Przemśle jest dla jego spółki bardzo ważnym, kluczowym projektem, bo stawia na rozwój kadry – ludzi, którzy realizują wielomiliardowe inwestycje strategiczne firmy. Obecnie w JSW trwa ponad 60 projektów.

– *Cieszymy się, że byliśmy inicjatorami tego projektu, i liczymy na jego rozwój, dołączanie innych dużych firm branży – zachęca Artur Dyczko.*

– *Nowy rok zaczynamy z wielką nieświadomością. Kontynuacja webinarów jest pewna, ale będziemy też przygotowywać się do tradycyjnych spotkań, gdy tylko pozwoli na to sytuacja – zapowiada Ewa Zawadzka, członek zarządu IPMA Polska.*

– *Nie poddajemy się. Chcemy, aby tuż po zakończeniu pandemii nasza aktywność wróciła do pierwotnych planów, a więc spotkań bezpośrednich na warsztatach – dodaje dr inż. Seweryn Tchórzewski, kierownik projektu AZPwP.*

Akademia PGG

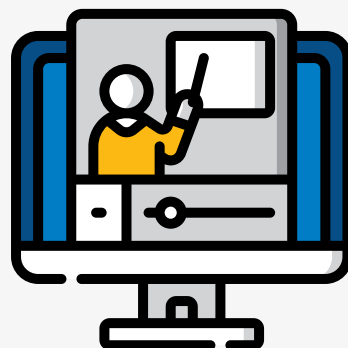
ZAPRASZAMY NA SPOTKANIA ON-LINE

AKADEMII ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI W PRZEMYŚLE

TUTAJ MOŻESZ NAUCZYĆ SIĘ,
JAK PRACOWAĆ PROJEKTOWO.

SZCZEGÓŁY SPOTKAŃ
DOSTĘPNE SĄ
W DEPARTAMENCIE
WSPARCIA HR:

akademia@pgg.pl;
a.saczek@pgg.pl;
k.kunowska@pgg.pl
lub tel. 32 757 20 58
lub 32 757 26 33

Odporność psychiczna a świat wokół nas

W poprzednich artykułach z cyklu PSYCHOODPORNOŚĆ na temat stresu możemy wyciągnąć wnioski, że stres jest nieunikniony oraz że ludzie różnie reagują na te same czynniki stresogenne.

Obserwujemy to w czasie trwającej pandemii. Stres może być zjawiskiem wyniszczającym fizycznie i psychicznie, jednak nie musi być tylko zjawiskiem negatywnym. Może być mobilizujący i można znaleźć własne sposoby na jego obniżenie. Wśród czynników wpływających na nasz sposób reagowania na stresory można wymienić:

- **osobowość**,
- **wiek** – ludzie młodzi i starsi lepiej radzą sobie ze stresem niż osoby w średnim wieku,
- **pleć** – zarówno mężczyźni, jak i kobiety wykazują podobne wzorce odporności psychicznej, kobiety jednak częściej rozmawiają na tematy, które przysparzają im zmartwień, a to pomaga w obniżeniu poziomu stresu,
- **wsparcie społeczne** – osoby ważne w naszym życiu, rodzina, przyjaciele, opiekunowie, pomagają w radzeniu sobie w sytuacjach trudnych,
- **kondycja fizyczna** – dobra kondycja organizmu, ruch, ćwiczenia fizyczne, spokójny i długi sen są podstawą redukcji stresu,
- **odporność psychiczna**.

Odporność psychiczna – to zdolność danego człowieka do efektywnego radzenia sobie z czynnikami stresu, presją i wyzwaniem oraz osiąganie wydajności odpowiadającej własnym możliwościom niezależnie od okoliczności.

W kontekście praktycznych zastosowań można powiedzieć, że odporność psychiczna jest to umiejętność radzenia sobie z sytuacją, z presją, z niespodziewanymi zdarzeniami oraz ludźmi, którzy próbują nas zdekoncentrować lub prowokują konfliktowe sytuacje. Osoba odporna psychicznie nie poddaje się szokowi w sytuacjach zagrażających, nadal działa i szuka najlepszego rozwiązania, toleruje ból. Potrafi bronić tego, w co wierzy, bierze odpowiedzialność. Na jej odporność psychiczną składają się również cierpliwość, wytrwałość, pozytywne podejście, skupienie na celu, dyscyplina i wiara w siebie.

CZY ODPORNOŚĆ PSYCHICZNĄ MOŻNA ROZWIJAĆ?

Odporność psychiczna stanowi cechę osobowości, to nas jednak nie ogranicza, badania naukowe wskazują, że takie cechy również można kształtować. Rozwój emocjonalnej odporności, jak również odporności psychicznej stanowi bardzo istotną umiejętność życiową. Mając na uwadze środowisko zawodowe, możemy stwierdzić, że jest bardziej prawdopodobne, że osoby odporne psychicznie ukończą powierzone im zadania o czasie i zgodnie z założeniami. Warto więc prze-myśleć temat naszej odporności psychicznej i w razie potrzeby podjąć nad nią pracę. Można nauczyć się, jak powinna funkcjonować osoba odporna psychicznie i z powodzeniem stosować odpowiednie narzędzia i techniki, aby lepiej sobie radzić.

W przypadku postanowienia o rozpoczęciu pracy nad odpornością psychiczną należy wziąć pod uwagę następujące obszary:

1. Samoświadomość – refleksja, dlaczego zachowuję się w określony sposób?

2. Dobrze nakierowana interwencja – określić, co mogę zrobić, co powinienem zrobić?

3. Celowa praktyka – zweryfikować zachowanie, robię coś innego niż do tej pory, aż stanie się to nawykiem.

4. Mierzenie i monitoring zmian – sprawdzam, czy moje zmiany poszły w dobrym kierunku i czy bardziej lubię moje życie lub pracę.

Każdy z nas jest inny i nie ma jednej recepty do osiągnięcia wyznaczonej sobie zmiany. Sposoby, które dadzą efekty w odniesieniu do jednej osoby mogą nie zadziałać w przypadku drugiej. Większość z efektywnych technik interwencyjnych zawiera się w sześciu pozycjach:

- Pozytywne myślenie lub stawianie sobie pytań: czy myśli, które nas tak bardzo zajmują lub przynębiają mają odzwierciedlenie w faktach – czy mogę stwierdzić, że to jest prawda (metoda Racjonalna Terapia Zachowania)
- Wizualizacja (sterowanie wyobraźnią, wizualizacja celów, zmian)
- Kontrola lęków (tradycyjne techniki opamiętania stresu)
- Kontrola uwagi (trening uważności)
- Ustalanie celów (bliższych i dalszych, zarządzanie czasem)
- Informacja zwrotna (np. po wykonaniu testu MTQ48, informacja zwrotna budująca samoświadomość, po której jest możliwość wyznaczenia obszaru wspierania odporności).

Ludzie odporni psychicznie chcą osiągać więcej, mogą cieszyć się lepszym dobrosta-

nem, nie należy jednak zapominać o wadze różnorodności. Osoby mniej odporne, bardziej wrażliwe emocjonalnie są bardziej uważne na relacje z innymi osobami, nie wnoszą zachowań rywalizujących, potrafią wyspecjalizować się w swoim zadaniu przez co mogą wnieść cenny wkład w pracę zespołu.

WARTO PAMIĘTAĆ, ŻE:

- Ludzie potrzebują odpowiedniego poziomu odporności psychicznej dla danej sytuacji, nie zawsze musi ona być na wysokim poziomie
- Niska odporność psychiczna oznacza psychiczną wrażliwość, a nie: słabość
- Ludzie o wysokiej odporności psychicznej mogą sprawiać problem w określonych sytuacjach i sami również mogą mierzyć się z problemami
- Wystawienie na ciągłą, nadmierną presję nie uodparnia, a często osłabia
- Częste poddanie czynnikom stresującym może osłabić odporność psychiczną.
- Wyzwania wywierające lekką presję i generujące niewielki stres budują odporność psychiczną zwłaszcza w krótkiej perspektywie.

Elementy Odporności Psychicznej

– co to dla nas oznacza?

Poczucie wpływu (kontrola)

Poczucie wpływu na własne życie – mam wpływ na jakość mojego życia, zdrowia i naprawdę wierzę, że mogę wiele osiągnąć. Ewentualnie zweryfikuję plany w przypadku zmiany istotnych warunków, co może mi pomóc. Mogę wpływać również na sytuację społeczną.

Poczucie wpływu na własne emocje – potrafię zarządzać własnymi emocjami, moje reakcje emocjonalne są świadome.

Zaangażowanie

Stawianie sobie celu – wyznaczam sobie cele, planuję swoje działania, aktywnie włączam się w pracę, działam twórczo.

Osiąganie – jestem konsekwentny, wytrwały i zdeterminowany, żeby zrealizować cel.

Wyzwanie

Podejmowanie ryzyka – nowe sytuacje postrzegam jako szansę, a nie zagrożenia, lubię wychodzić ze swojej strefy komfortu, dążę do spełniania marzeń i osiągania sukcesów.

Nauka przez doświadczenie – lubię uczyć się przez doświadczenie, nawet niepowodzenia i komplikacje są dla mnie lekcją, a nie porażką, stwarzają możliwości do nauki. Wierzę, że sytuacja kryzysowa jest sposobnością do korzystnych zmian i rozwoju.

Pewność siebie

Wiara we własne możliwości – wierzę, że mam właściwe umiejętności, zasoby lub mogę je zdobyć. Pewność siebie w relacjach międzyludzkich – mam wpływ na innych, potrafię wytrwać przy swoim, jeśli jestem o czymś przekonany.

Świat wokół nas

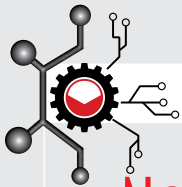
Odporność i siła psychiczna wydaje się być bardzo cenną cechą w świetle radzenia sobie z emocjami, jakie dostarcza nam świat VUCA. Akronim VUCA pochodzi od słów: *Volatility* (zmienność), *Uncertainty* (niepewność), *Complexity* (złożoność), *Ambiguity* (niejednoznaczność). W świecie, którego doświadczamy, w którym coraz

trudniej przewidzieć nam przyszłe wydarzenia, ich tempo i zasięg zmian, w którym odczuwamy niepewność, niepokój i strach przed utratą stabilizacji oraz gdzie otacza nas coraz więcej informacji, których nie jesteśmy w stanie zweryfikować, a natłoku dostępnej wiedzy nie jesteśmy w stanie przetworzyć i przyswoić, w tak złożonej rzeczywistości odporność psychiczna jest niezbędna. Bazowanie na wcześniejszych doświadczeniach w planowaniu, wyjaśnianie świata z perspektywy rozumu i logiki już nie wystarcza. Obecnie musimy przyjąć zmienność w różnych wymiarach jako normę, a nie anomalie, jak ją do tej pory postrzegaliśmy.

Osoby z wysokim poziomem odporności psychicznej w sytuacji stresowej zmieniają przeszkody w wyzwania i radzą sobie w ich pokonywaniu za pomocą strategii zorientowanych na rozwiązanie problemu. Badania wykazują silny związek pomiędzy odpornością psychiczną a przyjęciem pozytywnych wzorców zachowań, dobrostanem, jak również wydajnością. Warto zatem zdobyć się na chwilę refleksji, jak wpływa na nas środowisko, w którym funkcjonujemy, jakie ponosimy koszty i czy potrzebujemy podjąć wyzwanie budowania naszej odporności psychicznej.

Nowatorska obudowa skrzyżowań w KWK ROW WYBRALI TO, CO NAJLEPSZE

Zarówno w życiu prywatnym, jak i w pracy zawodowej niezwykle istotny jest dobór technologii i narzędzi umożliwiający realizację zamierzonego celu. Najczęściej klucz do sukcesu tkwi w dostosowaniu metody postępowania do zmieniających się warunków, czyli umiejętnego wykorzystania środków i możliwości. Kiedy warunki narzuca natura, nadchodzi czas na inżynierską inwencję.

Polska Grupa Górnicza zatrudnia nie tylko świetnych górników, ale również kadrę inżyniersko-techniczną o wysokich kwalifikacjach. Nie będzie przesadą stwierdzić, że wielu inżynierów nie tylko nadzoruje codzienny proces produkcyjny, ale potrafi również udoskonalić dostępne mu narzędzie. Czasami, wydawałoby się, zwykły dobór sprzętu decyduje o tym, czy praca będzie postępowała sprawnie, czy też szczyta będzie pełna zgrzytów, a w dodatku mało efektywna.

Kadra inżynierska w KWK ROW ruch „Marcel” i ruch „Jankowice” dobrała odpowiedni sprzęt, dostosowując go do wymagań geologiczno-górnich oraz uwarunkowań technicznych właściwych dla tej kopalni. W przedsięwzięcie zaangażowani byli między innymi: kierownik robót górniczych Aleksander Tomiczek i inżynier ds. obudowy Mariusz Jaszczurowski na ruchu „Marcel”, natomiast na ruchu „Jankowice”: kierownik robót górniczych Jacek Elias oraz inżynier ds. obudowy Jerzy Śpiwok.

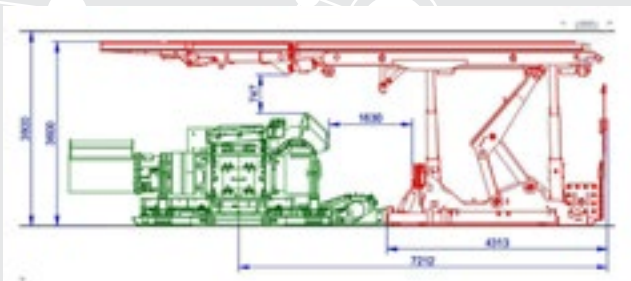
WIĘKSZA FUNKCJONALNOŚĆ

W ścianach eksploatacyjnych standardowe sekcje obudowy zmechanizowanej wyposażono poprzez dodatkowe urządzenie stojakowo-podporowe typu Pegaz, służące do zabudowy jej wlotu, dzięki czemu zyskano rozwiązanie o zwiększonej funkcjonalności. Zgodnie z zasadami sztuki górniczej, obudowę wyrobiska dostosowuje się do warunków geologiczno-górnich i niezwłocznie po odsłonięciu zabezpiecza się strop, uwzględniając stosowaną technologię prowadzenia robót.

– Działania podjęte na ruchu „Marcel” doprowadziły do znacznego skrócenia procesu zabezpieczania oraz zabudowy rejonu skrzyżowania ściany z chodnikiem przyścianowym. To zaś przyczyniło się do poprawy bezpieczeństwa, zwiększenia efektywności, zmniejszenia ilości zatrudnionej załogi w rejonie skrzyżowania oraz zapewniło płynność cyklu produkcyjnego – mówi Mariusz Jaszczurowski.

Kolejnym wdrożeniem w KWK ROW było zastosowanie obudowy skrzyżowań FRS 17/37, która przeznaczona jest do podparcia stropu wyrobiska chodnikowego w miejscu skrzyżowania ściany z chodnikiem. Konstrukcja obudowy umożliwia jej pracę w zakresie od 1,9 m do 3,6 m. Ponadto podczas likwidacji ściany obudowa może być wykorzystana jako sekcja asekuracyjna. Na ruchu „Marcel” zastosowano ją w wyeksploatowanej ścianie C-1 w pokładzie 505wd.

Z kolei na ruchu „Jankowice” – jak nam powiedział nadsztygar Jerzy Śpiwok – unowocześnioną sekcję zastosowano w ścianie Z-11a w pokładzie 408/1, a w najbliższym czasie planuje się wyko-

zystanie sekcji FRS-17/37 w ścianie W-2 w pokł. 501/3, w ścianie W-1 w pokładach 503+504 oraz w ścianie Z-3a w pokładzie 501/3. Bazując na doświadczeniu pozyskanym w ścianie C-1 w pokładzie 505wd w kolejnym etapie zakupiono i zastosowano obudowę skrzyżowań FRS 17/37 w ścianie C-3 w pokładzie 507, gdzie współpracowała z urządzeniem stojakowo-podporowym Pegaz oraz w aktualnie eksploatowanej ścianie W-8 w pokładzie 505wg. To rozwiązanie zostało pozytywnie ocenione przez pracowników, którzy na co dzień obsługują wymienione urządzenia.

BEZPIECZNIE I OSZCZĘDNIE

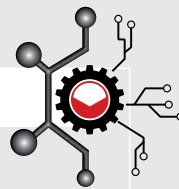
Model ekonomiczny przedsięwzięcia zakłada poprawę efektywności pracowników dołowych i zapewnienie zwiększonego bezpieczeństwa. Efekty wynikające z redukcji zatrudnienia oraz oszczędności materiałów w ruchu „Marcel” wyniosą w latach 2020- 2023 sumarycznie 1,682 mln zł. Obliczenia zostały wykonane w oparciu o harmonogram biegu ścian na lata 2020–2023 KWK ROW ruch „Marcel” w korelacji z Planem Ruchu. Z kolei na ruchu „Jankowice” tylko przy zastosowaniu sekcji FRS 17/37 w ścianie Z-11a w pokł. 408/1 zaoszczędzono 0,331 mln złotych, a w roku 2021 dzięki zastosowaniu sekcji FRS przewiduje się zaoszczędzenie kolejnych 0,5 mln złotych.

Oszczędności są ważne w każdej dziedzinie życia gospodarczego i społecznego. W PGG S.A. pracownicy mają odpowiednie warunki i klimat sprzyjający powstawaniu oraz wprowadzaniu w życie roz-

wiązań racjonalizatorskich. Przykład działań inżynierów z Oddziału KWK ROW pokazuje, że efekty ekonomiczne udaje się osiągać przy jednoczesnym wzroście bezpieczeństwa pracy i zwiększonego wydobycia.

ZBIGNIEW PIKSA

CZY WIEDZIAŁEŚ, ŻE...

POPIS GÓRNICZYCH UMIEJĘTNOŚCI, CZYLI NAJDŁUŻSZY TUNEL ŚWIATA

Temperatura sięgająca 40°C, wilgotność względna niemal 100 procent, ponad 2 kilometry skał nad głową i 9 ofiar śmiertelnych. To nie opis pracy w kopalniach, ale prezentacja warunków pracy górników zatrudnionych przy budowie bazowego tunelu kolejowego Świętego Gotarda.

Oddany do użytku w 2016 roku tunel o długości 57 km jest do dziś najdłuższym tunelem na świecie. Drugie i trzecie miejsca zajmują oddane do użytku w 1988 roku podmorskie połączenie japońskich wysp Honsiu i Hokkaido oraz funkcjonujący od 1994 roku tunel pod kanałem La Manche, które liczą odpowiednio 53,8 i 50,4 kilometra.

Pierwszy tunel św. Gotarda w Szwajcarii oddano do użytku w 1881 roku, po 10 latach budowy metodą wysadzania skał. Obecny powstawał w latach 2003–2016 jako tunel bazowy, czyli budowany u podstawy góry. Taki tunel jest wprawdzie dłuższy, głębiej położony i droższy w budowie niż tunel podszczytowy, ale za to tańszy w eksploatacji. Prace rozpoczęto równocześnie z dwóch stron góry, po dwie nitki na każdej ze stron.

PRĄDOŻERNY KRECIK

Tym razem roboty prowadzono metodą wiercenia, wykorzystując maszyny typu TBM (tunnel boring machine), z których każda ważyła 2700 ton, miała 450 metrów długości i tarczę drążącą o średnicy 10 metrów. Urządzenia te, zwane potocznie kretami lub robakami, zużywają tyle prądu, co miasteczko liczące 8 tysięcy mieszkańców. Maszyny drążyły dziennie 25–30 metrów, przebijając się przez kilka warstw geologicznych ułożonych w układzie pionowym: od skał granitowych przez materiał sytki aż do nasiąkniętego wodą. Jak twierdzi inwestor, spod ziemi wywieziono tyle urobku, że załadowany na pociąg, stwo-

rzyłby skład o długości z Zurychu do Pekinu. Tunel składa się z dwóch oddzielnych wyrobisk o długości 57 kilometrów każde, łączonych ze sobą tunelami technicznymi co 325 metrów. Każdy z korytarzy ma 9,14 m średnicy. Dodatkowo tunel został podzielony na trzy sekcje, które dzielą stacje techniczne w Faido i Sedrun. W sumie powstało 151 kilometrów podziemnych tuneli, wliczając w to obie nitki tunelu, łączniki, tunele ewakuacyjne oraz wentylacyjne i techniczne. Oba obiekty zostały wyposażone w komory rozjazdowe, systemy wentylacyjne i wyjścia ewakuacyjne.

ROZCZAROWANIE I SATYSFAKCJA

Doceniając kunszt inżynierów i górników, przyznać wypada, że podróż bazowym tunelem kolejowym Świętego Gotarda rozczarowuje miłośników ekstremalnych inwestycji inżynierskich. Nawet podróż najdłuższym tunelem świata, chwilami 2300 metrów pod powierzchnią szczytu, jest monotonna w porównaniu z widokami z okien najstarszą

trasą górską. Doznania turystów nie są w tym przypadku najistotniejsze. Ważne jest, że każdej doby tunelem bazowym św. Gotarda 260 pociągów towarowych przejedzie z prędkością 100 km/h oraz 65 pociągów pasażerskich, mogących jechać z prędkością do 200 km/h. Prowadzone są jednak próby, w czasie których pociąg osobowy pojechał przez tunel bazowy Świętego Gotarda z prędkością 275 km/h. Wysoka prędkość podróżna pozwoli na skrócenie czasu jazdy z Zurychu do Mediolanu z czterech do nieco ponad dwóch i pół godziny dla pociągów pasażerskich.

Koszt budowy sięgający 11 mld euro musi się zwrócić.

Zbigniew Piksa

Projekt RECAPP – recepta na efektywne rozwiązania

albo, jak wykorzystać
aktywa i infrastrukturę
elektrowni węglowych
w procesie transformacji.

Pprzed europejskim sektorem energetycznym stoją dziś wyzwania ogromne, związane – jak nietrudno zgadnąć – przede wszystkim z procesem transformacji energetyki opartej na węglu. Niezależnie od ostatecznych wynegocjowanych i przyjętych w tym zakresie rozwiązań, proces ten wymusi w nadchodzących latach zamknięcie części elektrowni węglowych, a to z kolei rodzi uzasadnione pytania o ewentualne wykorzystanie ich infrastruktury pod inwestycje w nowe źródła energii.

Jednym z fundamentalnych kroków w określeniu możliwości przekształcenia elektrowni węglowych jest identyfikacja i inwentaryzacja kluczowych aktywów tej branży i ocena ich znaczenia dla przyszłych scenariuszy rozwoju.

Zadania takiego podjęli się partnerzy międzynarodowego projektu pod tytułem „RECAPP: Ponowne wykorzystanie aktywów elektrowni węglowych w okresie transformacji (Re-purposing Coal Power Plants during Energy Transition)”.

Jego celem jest określenie, jaki jest potencjał i możliwość wykorzystania terenów oraz infrastruktury likwidowanych elektrowni.

Obecnie liczba elektrowni węglowych działających w państwach członkowskich Unii Europejskiej szacowana jest na około 280 zakładów. Wytworzą one łącznie około 152 gigawaty (GW) mocy opartej na węglu. Rozpędzający się proces transformacji energetycznej powoduje, że część tych zakładów jest sukcesywnie wyłączana, np. tylko w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2020 roku wyeliminowano z użytku 8,3 GW. W naszym kraju wycofywane z eksploatacji są aktualnie jedynie najstarsze jednostki węglowe o mocach 120 i 200 MW, ale w okresie po 2025 roku przewidywana jest intensyfikacja tego procesu. Stawia to zarówno przed sektorem energetycznym, jak i przed całą gospodarką ogromne wyzwania i stwarza konieczność natychmiastowego i solidnego przygotowania się do wycofywania z węgla jako dominującego surowca energetycznego i zastępowania elektrowni węglowych źródłami nieemisyjnymi.

– W projekcie dokonamy między innymi oceny możliwości wykorzystania aktywów elektrowni, w tym infrastruktury towarzyszącej, na przykład składowiska popiołu w zamykanej elektrowni czy elektrociepłowni, czy też części likwidowanej infrastruktury w zakładach wciąż czynnych – mówi dr inż. Stanisław Tokarski, kierownik projektu w Głównym Instytucie Górnictwa. – Podstawowe pytanie to, jak określone zostanie przyszłe zastosowanie przekształcanych elektrowni, czy będzie to wykorzystanie dla celów energetycznych, czy też część terenów zostanie zwrócona samorządom dla zastosowań publicznych.

Na podstawie procesów mapowania, przeglądu i tworzenia scenariuszy projekt RECAPP stworzy merytoryczną płaszczyznę do dyskusji pomiędzy właścicielem terenu, społecznością lokalną i Komisją Europejską. Analizie poddane zostaną określone aktywa zakładu i wspólne zobowiązania, np. umowy typu PPA (Power Purchase Agreements) w zakresie zakupu energii elektrycznej bezpośrednio od producentów energii ze źródeł odnawialnych, dostawy ciepła do zakładów przemysłowych położonych w pobliżu itp. Przedstawione i opisane zostaną w ten sposób – z uwzględnieniem określonych wcześniej warunków brzegowych – najlepsze rozwiązania w zakresie ponownego wykorzystywania infrastruktury elektrowni.

Projekt RECAPP powinien znacznie poszerzyć działania podejmowane w ramach transformacji regionów węglowych. Kluczowe w tym procesie jest bowiem sporządzenie aktualnego spisu wszystkich elektrowni węglowych w Europie wraz ze wskazaniem możliwości ich ponownego wykorzystania. Przed podjęciem decyzji o zamknięciu lub zmianie formy działania elektrowni węglowej konieczne jest także opracowanie scenariuszy, które pokażą możliwe kierunki działania. Takie scenariusze będą mogły zostać opracowane dzięki dogłębnej analizie danych o miejscach, zasobach, powiązanej infrastrukturze, a także analizie światowych doświadczeń w zakresie ponownego wykorzystania elektrowni.

– Proponowane rozwiązania będą zgodne z ideą gospodarki o obiegu zamkniętym i podejścia do łączenia sektorów – dodaje dr Tokarski. – Ma to ułatwić ocenę oszczędności związanych z ponownym wykorzystaniem infrastruktury, ale również załóg tych zakładów. Mówiąc o łączeniu sektorów, mamy na myśli rozwiązania specyficzne dla danego miejsca, takie jak produkcja energii ze źródeł odnawialnych, obecność lokalnego przemysłu, który może być synergicznie powiązany z obszarem czy magazynowanie energii cieplnej z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury.

W celu osiągnięcia odpowiedniej skali i wypracowania jak najbardziej efektywnych rozwiązań, projekt przybrał formułę przedsięwzięcia międzynarodowego, w którego realizację zaangażowanych jest trzynastu partnerów z różnych grup i krajów. Większość z nich reprezentuje wytwórców energii lub firmy z nimi związane. Rolę koordynatora projektu pełni VGB Powertech EV (Niemcy), a pozostałymi interesariuszami są: Główny Instytut Górnictwa, Centre for Research and Technology HELLAS (Grecja), ČEZ a.s. (Czechy), Lausitz Energie Kraftwerke AG (Niemcy), Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie, Tauron Wytwarzanie SA, VERBUND Thermal Power GmbH & Co KG (Austria), RWE Power AG (Niemcy), Uniper SE (Niemcy), RWE Generation SE (Niemcy), Électricité de France (Francja) oraz Uniwersytet Leoben (Austria).

Projekt finansowany jest ze środków Funduszu Badawczego Węgla i Stali (RFCS), został też objęty patronatem Ministra Klimatu. W ramach projektu RECPP przewidziano trzy sesje warsztatów: w Polsce, Grecji i Niemczech.

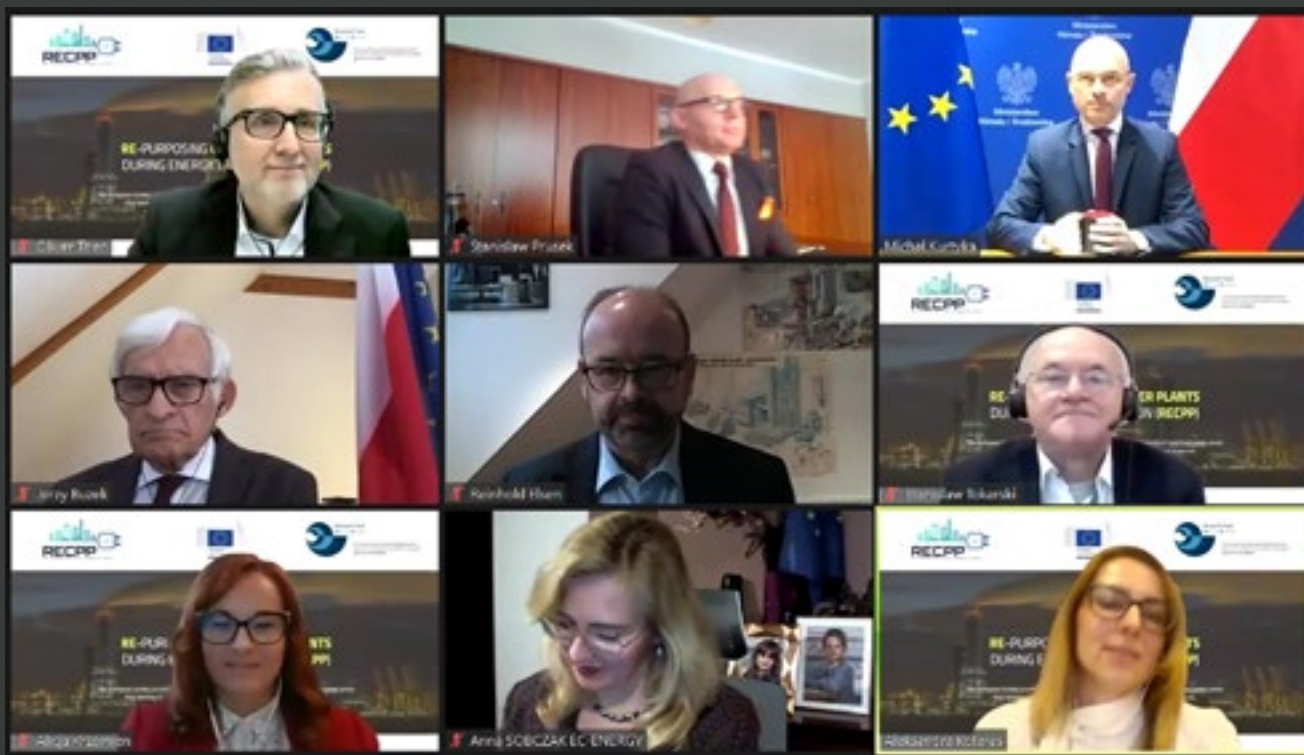
Pierwsze z nich odbyły się 19 stycznia 2021 roku. Spotkanie to, prowadzone z oczywistych względów on-line (z wykorzystaniem platformy ZOOM), zainicjowało międzynarodową dyskusję na temat możliwości wykorzystania aktywów elektrowni węglowych w kontekście wyzwań okresu transformacji.

Warsztaty otworzył minister klimatu i środowiska Michał Kurtyka, który podkreślił, że dla polskiej transformacji kluczowe są trzy zadania: sprawiedli-

wa transformacja społeczna, zeroemisyjny system energetyczny i jakość powietrza. – *Uważam, że priorytety te są możliwe do osiągnięcia* – powiedział minister Kurtyka – *a projekt RECPP może być inkubatorem niezwykle ciekawych rozwiązań, które sprawią, że transformacja będzie sprawiedliwa.*

Wystąpienia na temat przyszłości sektora energetycznego w odniesieniu do wyzwań, jakie stawia przed państwami naszego kontynentu Zielony Ład, zaprezentowali przedstawiciele Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego: profesor Jerzy Buzek i Anna Sobczak, koordynator polityczny ds. regionów węglowych UE w Dyrekcji ds. Energii. Podczas warsztatów odbyły się także dyskusje panelowe z udziałem doświadczonych przedstawicieli branży energetycznej z różnych krajów Unii Europejskiej. Ich tematyka poruszała problemy i oczekiwania związane z transformacją energetyki opartej na węglu, rozwiązania prawne, skutki transformacji widziane oczami regionalnych interesariuszy oraz konkretne przykłady i rozwiązania wdrożone na terenie UE.

Warto obserwować kolejne działania realizowane w ramach projektu RECPP, mogą one bowiem w znaczący sposób wspomóc przygotowanie się polskiego sektora energetycznego - ale także administracji rządowej i samorządowej - do wieloletniego procesu transformacji energetycznej. Śledzenie postępów i rozwiązań może być pomocne w sformułowaniu właściwego podejścia do oceny możliwości i potencjału ponownego wykorzystania aktywów elektrowni węglowych.

Na dole

Co dziennie zjeżdżają setki metrów pod powierzchnię ziemi. To nie jest naturalne środowisko człowieka, ale tam toczy się ich praca, którą wybrali, którą szanują i która daje im i ich rodzinom utrzymanie.

Górnicy to nie tylko ci, którzy są na pierwszej linii przy kombajnie na ścianie. To także cała różnorodna grupa zawodów wspomagających, bez których wydobyć węgla nie byłoby możliwe.

Nie zawsze remont lub choćby prosta naprawa urządzeń czy mechanizmów jest możliwa na powierzchni. Bardzo często do rażących napraw dokonuje się pod ziemią w specjalnie wydzielonych warsztatach.

Dla fotografa to i gratka, i wyzwanie zarazem. Mało kto trafia tu z obiektywem... Sesja pod ziemią, przy ostrym świetle lamp na górniczych kaskach nie należy do prostych zadań. Pomijając fakt, że matryca aparatu po takiej akcji nadaje się do gruntownego czyszczenia.

Za każdym razem miałem to na uwadze, ale zawsze wyjeżdżając z kartą pamięci pełną górniczych ujęć, pozostawałem w przeświadczeniu, że było warto. Także tym razem w kopalni ROW ruch „Jankowice”...

JAN CZYPIONKA

Duchy ludzi i zwierząt

Po siedmiu latach od złotej płyty „Matka Syn Bóg” Waglewski Fisz Emade powrócili z albumem „Duchy ludzi i zwierząt”.

Rodzina Waglewskich to fenomen na polskiej scenie muzycznej. Ojciec – Wojciech Waglewski – jest na niej obecny od początku lat 70.

XX wieku, kiedy to współpracował m.in. z grupą Osjan i z Michałem Urbaniakiem. W roku 1985 założył kultową grupę Voo Voo, z którą wydał kilkanaście znakomitych płyt, między innymi „Małe Voo Voo”, muzykę dla dzieci, na której estetycznie wychowała się moja córka i całe pokolenie millenialsów.

Wojciech ma dwóch synów – Bartosza, który występuje pod pseudonimem Fisz, oraz Piotra, znanego jako Emade. I tych trzech dojrzałych artystycznie i powiązanych ze sobą nie tylko rodzinnymi korzeniami artystów prezentuje swoje najnowsze dzieło.

Na nowej płycie „Duchy ludzi i zwierząt” Waglewski Fisz Emade jest wszystko to, czego w piosenkach Voo Voo ani braci Waglewskich nie znajdziecie. Wrażliwość artystów spaja się w nową, niezwykle aktualną i wymowną opowieść. Nikt na tej płycie niczego nie forsuje, nie stara się pokazywać, że to ich wypowiedzi i muzyczne pomysły są ważniejsze. Wręcz przeciwnie, można mieć wrażenie, że każdy z Waglewskich ustępuje sobie miejsca. Każdy słu-

cha się nawzajem, uzupełniając poszczególne utwory o własne spostrzeżenia, i to zarówno na poziomie słownym, intelektualnym oraz duchowym – pisze recenzent Łukasz Dębowski.

To jest płyta, która niepokoi zarówno w warstwie muzycznej, jak i tekstowej. Jest w niej sporo bluesa, ale nie jest to spokojne kołysanie, raczej rachunek sumienia dzisiejszego człowieka, któremu przyszło się zmagać z otaczającym go złem i uwikłanego w schyłkowość tego świata.

Muzyka rodziny Waglewskich ma w sobie magnetyczną moc, która wciąga i niemal uzależnia. Gorąco polecam.

JAN CZYPIONKA

Urządzą pościg
Urządzą rajd
Za Tobą pościg
Urządzą rajd
Do Twoich myśli
Do Twoich włosów
Ma miłości
Za Tobą pościg
Moja czułość
Na Ciebie zerka
Ma miłości
Za Tobą pościg

„Pościg” - fragm.

Im jestem starszy tym wiem
Jak okrutny bywa świat
W co was wplątałem
Przepraszam cię
Jeśli zawiodłem, wiedz, że nie chciałem
to my jesteśmy tu
planeta Ziemia
świat testuje nas
kąpie w płomieniach...

„Ziemia” - fragm.

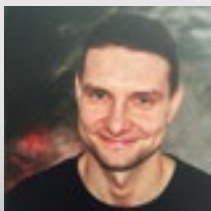
Piast mściciel

Kiedy rodzinna osada Ścibora oraz jego przyjaciela Piasta zostaje zgłodzona przez wojów zdradzieckiego księcia Popiela, dwójka młodych Polan poprzysięga zemstę. Wraz z parą tajemniczych wędrowców, która ich ocaliła, wyruszają ostrzec resztę plemienia przed zagrożeniem i przygotować ich do stawienia czoła łupieżczemu zastępowi Goplan.

Powieść stara się oddać ponure realia dziewięciowiecznej słowiańszczyzny pełnej przemocy, zdrady i namiętności.

„Nieodmiennie cieszy mnie, kiedy polscy pisarze biorą się za rodzimą tematykę historyczną. Tu mamy wizję dotyczącą prapoczątków państwa Piastów, pełną przygód, z nieuchronnym romansem w tle, a do tego gdzieś w mroku czai się magia. W takich utworach próby odtwarzania realiów historycznych nie powinny przesłaniać pełnokrwistych bohaterów. W przypadku „Piasta mściciela” warunek ten został spełniony – opowieść jest wciągająca i oferuje czytelnikowi zarówno rozrywkę, jak i materiał do rozważań” – napisał w recenzji Rafał Dębski.

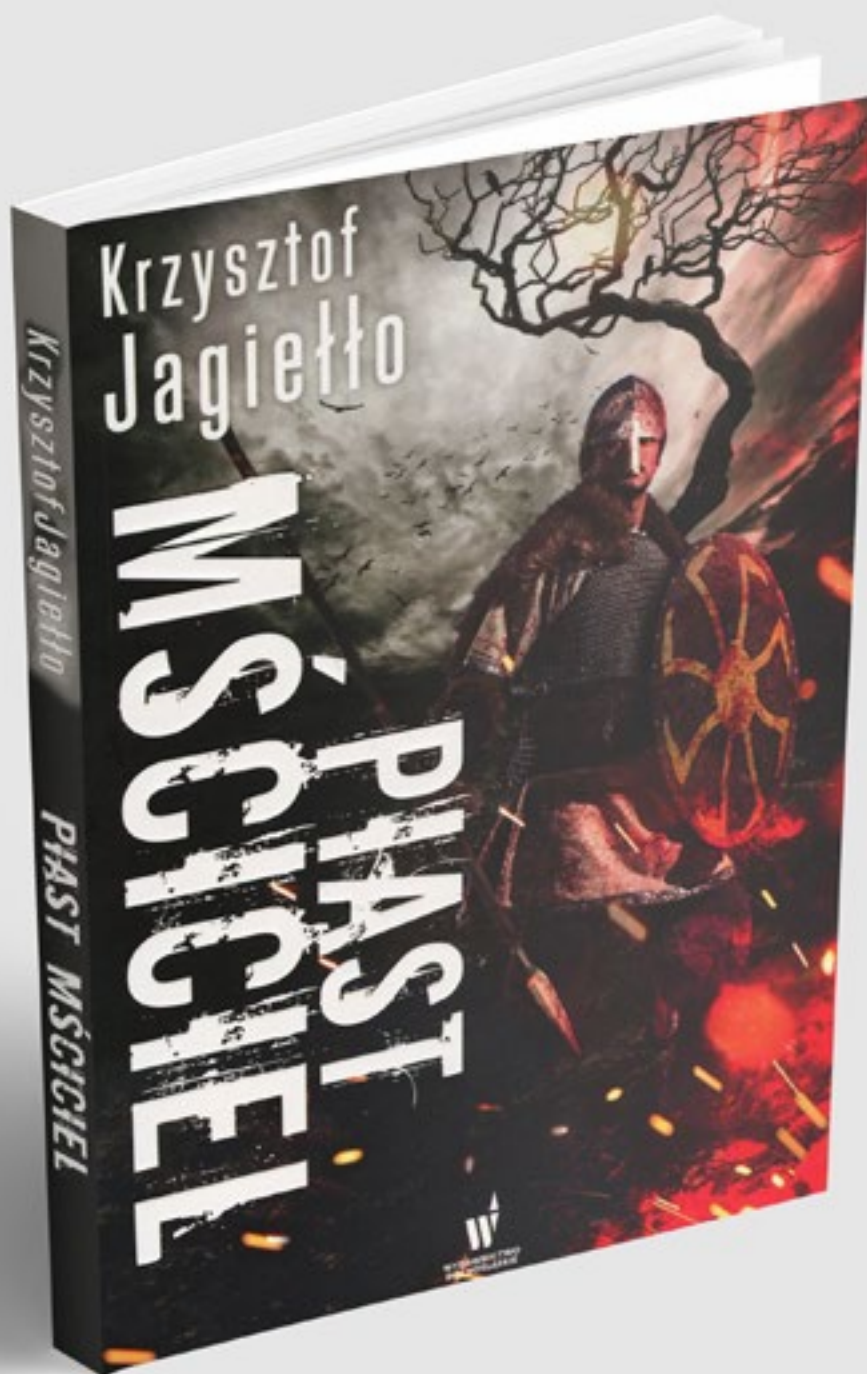
JAN CZYPIONKA

KRZYSZTOF
JAGIEŁŁO

Handlowiec zakochany w starożytnym Rzymie. Miłośnik literatury historycznej, dziejów wojskowości i targania żelastwa, gawędziarz oraz nałogowy dyskutant. Lubi nieustannie podkreślać bliskość duchową wszystkich odmian tkania opowieści, niezależnie, czy mowa o książkach, filmach, czy grach komputerowych. Jako autor aspiruje do tworzenia historii trzymających w napięciu i jednocześnie zapadających czytelnikowi w pamięć.

ZDJĘCIE AUTORA: Anna Jagiełło

TAJEMNICZA CHOROBA, CZYLI JAK LORKA WYLECZYŁA KRÓLA...

Wielkim i bogatym królestwem rządził od wielu lat król Hel. Miał on żonę Marę i córkę Estę. Poddani byli bardzo zadowoleni z jego rządów. Od dawna nie było żadnych wojen, daniny nie uszczuplały za- nadto ich kieszeni, cieszyli się wolnością i zasobnością.

I pewnie byłoby tak nadal, gdyby nie pewne wydarzenie zimowego poranka. Król obudził się tego dnia wcześniej niż zwykle, włożył swoje ciepłe królewskie bambosze i gdy już miał wstać z łoża, nagle zachwiał się i upadł bezwładnie na podłogę. Leżał tak dość długo, zanim słudzy nie pojawili się z poranną kawą. Przenieśli króla z powrotem na łóżko i okryli pierzyną. Zawołali też Estę i Marę, ale one nie potrafiły królowi pomóc. Próbowali z nim rozmawiać, ale on nie odpowiadał. Oczy miał wpół otwarte, jego wzrok wbity był w sufit...

Więść o niemocy króla szybko rozeszła się po krainie. Poddani byli bardzo smutni i zaniepokojeni stanem zdrowia ich ukochanego monarchy.

Żona i córka wezwały do królewskiego zamku najlepszych medyków, aby zaradzili chorobie. Pierwszy z nich obejrzał króla z daleka, od progu, nawet nie wchodząc do sypialni. Pokręcił głową, wyjął z torby flakonik z magicznym lekiem i rozpylił w królewskiej komnacie tajemniczą substancję.

Król lekko poruszył się na swym łożu. Wydawało się przez moment, że lek zadziałał, ale niestety było to złudzenie. Medyk powstał chwilę na progu komnaty, westchnął, spakował swoje rzeczy i niepyszny opuścił zamek.

Nazajutrz pojawił się drugi lekarz. Ów przydźwigał ze sobą duży okuty kufer, z którego wyciągnął dziwną maszynę podobną do szkieletu dużego ptaka. Specjalnym kluczem nakręcił sprężynę, która wprawiła mechanizm w ruch. Wszyscy przyglądali się ze zdumieniem, oczekując, że król zaraz wyzdrowieje i podniesie się z łoża. Maszyna furczała, stękając i skrzypiąc, ale poza hałasem nie przyniosła żadnego efektu. Król jak leżał złożony niemocą, tak nadal tkwił w bezruchu w swoim łożu. Esta i Mara podziękowały lekarzowi, kazały mu wyłączyć maszynę, a dworzanie pomogli spakować ją do kufra. Medyk zafrasowany opuścił zamek w smutku.

Wszyscy już stracili nadzieję na to, że król kiedykolwiek odzyska zdrowie. Najlepsi medycy nie dali rady, więc wydawało się, że nie było dla niego ratunku.

Królowa i królowna siedziały osowiałe w największej izbie na zamku w rozpacz. Wtem Esta przypomniała sobie hi-

storię Lorki, starej kobiety, która kiedyś bardzo naraziła się królowi i została wygnana z królestwa. Mieszkała od tamtego czasu w gęstym lesie w szałasie z gałęzi, żywiła się tylko zebranymi owocami. Chodziły słuchy, że ludzie zaglądali do niej, kiedy ogarnęła ich niemoc i choroba. I ona – Lorka – potrafiła im pomóc, grając na fujarce i służąc dobrym słowem.

Esta powiedziała o tym swojej matce, ale ta tylko wzruszyła ramionami. Stwierdziła, że stara kobieta, którą przed laty król przegnał z królestwa, na pewno nie będzie teraz chciała mu pomóc, a być może nawet wykorzysta okazję, żeby mu zaszkodzić. Esta jednak nie dawała za wygraną i potajemnie przed matką wysłała swoje sługi do lasu, żeby przyprowadziły Lorkę do zamku.

Kiedy zielarka zjawiła się na progu królewskiej komnaty, poprosiła wszystkich, żeby ją zostawili z chorym królem sam na sam. Esta i Mara nie chciały się na to zgodzić, w końcu uległy i wyszły na korytarz, lecz przez uchylone drzwi przyglądały się bacznie, co się dzieje wewnątrz.

Lorka podeszła do królewskiego łoża, nachyliła się nad leżącym królem i zaczęła mu coś szeptać do ucha. Chory zrazu nie poruszył się, lecz po kilku chwilach zamrugnął, potem wyprostował ręce, a następnie obrócił się na bok. Lorka nadal z ustami blisko jego ucha nie przerywała swego monologu.

W końcu wstała, odeszła od łoża i zwróciła się ku drzwiom, prosząc królową i królownę, żeby weszły. Powiedziała im, że król teraz będzie spał przez całą dobę, ale kiedy się obudzi, będzie zdrow i pełen sił. Skłoniła się i szybko wyszła. Dworzanie, którzy ją odprowadzili do wrót zamku, powiedzieli później, że widzieli, jak skierowała się ku leśnym ostępom i zniknęła między drzewami.

Tymczasem Esta i Mara z wielkim niepokojem oczekiwały na przebudzenie króla. Zaiste, po całej dobie Hel obudził się, wstał z łoża jak gdyby nigdy nic, założył swoje ciepłe bambosze, wezwał sługi, żeby podali mu śniadanie. Żona i córka patrzyły nań ze zdumieniem, niedowierzając, że oto król odzyskał zdrowie. Zapytały go, czy pamięta, co się z nim stało. Były też ciekawe, co Lorka szeptała mu do ucha.

Król napił się gorącej kawy, zjadł słodkiego rogalika, a potem opowiedział kobietom, jak to się stało, że został wyleczony.

– Najpierw Lorka przypomniała mi tę dawną historię sprzed lat, kiedy kierowany gniewem z błahego powodu wypędziłem ją z królestwa – mówił Hel. – Opowiedziała mi o długich latach spędzonych samotnie w lesie na wygnaniu, o tym jak jej było ciężko i jak bardzo przeżywała trudy tej banicji. Mówiła też o tym, że musiała nauczyć się żyć w zgodzie z naturą, która ją otaczała.

– Powiedziała mi też, że kiedy wezwaliście ją do mojego łóżka boleści, była bardzo uradowana, że będzie mogła ze mną porozmawiać – dodał król.

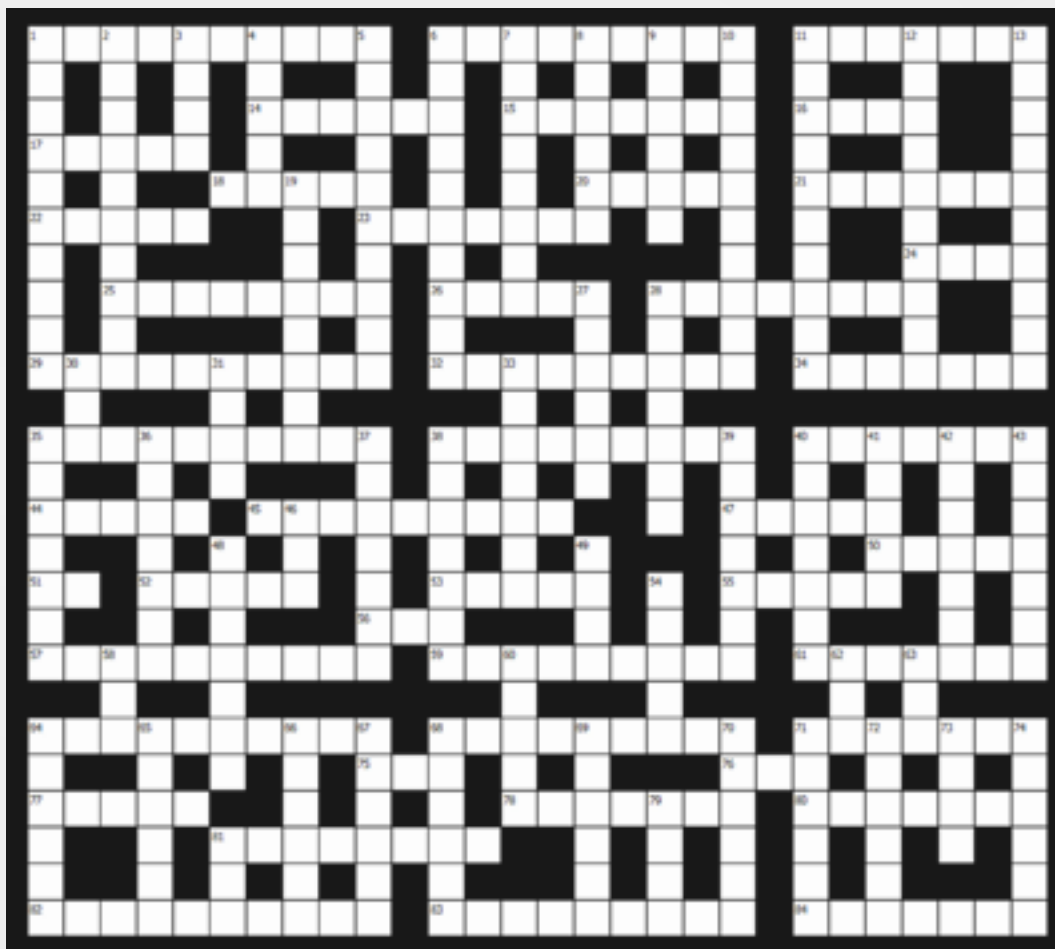
Obie kobiety niecierpliwie domagały się, aby Hel w końcu wyjawiał, co konkretnie usłyszał od Lorki.

– Kiedy leżałem złożony chorobą, ona wróciła i powiedziała, że nie czuje do mnie żadnej urazy i przebacza mi. Te słowa mnie uzdrowiły. Zrozumiałem, że popełniłem wielki błąd. Wiem teraz, że jej przebaczenie podniosło mnie na duchu i ciele. Teraz pozwólcie, że zdrzemnę się jeszcze trochę, bo nadal jestem osłabiony – westchnął Hel.

Kiedy na drugi dzień obudził się w pełni sił, spostrzegł mały słoiczek stojący na stoliku. To była pyszna konfitura z jagód, którą przysłała mu Lorka z lasu...

DZIADEK FRANEK

KRZYŻÓWKA #55

PIONOWO

1. pierwotniak
2. do skakania z wysoka
3. znany angielski podróżnik
4. wulkan na Marsie
5. miasto w Belgii
6. cmentarz
7. ciało zbiorcze
8. znane tango
9. model marki Mitsubishi
10. szuka przygód
11. rządy jednoosobowe
12. przywłaszcza
13. opala się bez ubrania
19. rosyjski poeta
27. do ukrycia się
28. imię kobiecie
30. znana organizacja
31. wybitny artysta
33. do gier
35. luksusowy wagon
36. skała magmowa
37. wojskowy market
38. marka samochodów
39. rodzina
40. w kolanie
41. życie
42. dyktator portugalski
43. dużo bloków
46. znana agencja
48. funkcja trygonometryczna
49. pierwszy mężczyzna
54. banda

58. system operacyjny
60. polska aktorka
62. część nogi
63. bardzo długi czas
64. członek najbogatszej grupy szlachty
65. mała operacja
66. francuskie drewniaki
67. należy do bobowatych
68. inaczej Przekłeta Wyspa
69. ogólna nazwa wszystkich organizmów żyjących w powierzchniowej warstwie gleby
70. ryba okoniokształtna
71. należy do bakalii
72. czeski reżyser filmowy
73. 1000 kg
74. w wojsku
79. przyjęcie
81. narząd wzroku

POZIOMO

1. część organów
6. w Ameryce Środkowej
11. w Afryce
14. ciepła kamizelka
15. pasożyt
16. najmłodszy węgiel kopalny
17. mały Tadeusz
18. polski aktor i piosenkarz
20. dziewięciu muzyków
21. patron kościoła bądź jego fundator
22. gość
23. wieś w Małopolsce
24. strój na podwórkę

25. rodzaj chleba
26. dawny budynek gospodarczy
28. na kwiaty
29. nie małżeństwo
32. pije, bo musi
34. zakłócenie pracy serca
35. dekoracyjne zapięcie ubrań
38. na tramwaju
40. toczne
44. miasto w północnej Francji
45. mangusta
47. wieś niedaleko Babiej Góry
50. popularna marka telewizorów w latach 90.
51. sól
52. pochodnia
53. imię popularne na Śląsku
55. pierwiastek chemiczny
56. imię bohatera Matriksa
57. pomieszczenie cech kobiecych i męskich
59. sekret
61. miasto we Francji
64. prowadzi lokomotywę
68. świecznik
71. siedzi w pieleszach
75. zaimek
76. pierwsza kobieta
77. powierzchniowa warstwa skorupy ziemskiej
78. powstaje przez przestawienie liter
80. zasłużony kapłan
81. ważna kość
82. jaskiniowiec
83. mały samolot
84. mały

Jestem Karlik,
mówię Wam,
towarzystwo świetne mam!

**POLSKIE EKOGRΟΣZKI Z PGG
POLECAJĄ SIĘ GORRRRĄCO!**

- > **WYSOKA WARTOŚĆ OPALOWA**
zapewni więcej ciepła na dłuższy czas.
- > **STABILNE PARAMETRY**
ograniczą konieczność dodatkowej regulacji kotła.
- > **GWARANCJA JAKOŚCI**
potwierdzona certyfikatem.
- > **NISKA ZAWARTOŚĆ ZANIECZYSZCZEŃ**
zniweluje wpływ na środowisko.

Zamów na sklep.pgg.pl
lub u Autoryzowanych Sprzedawców Węgla PGG

 pgg.pl

Jestem KARLIK - mówię Wam, towarzystwo świetne mam!

„Już taki jestem, ciepły drań i parametry świetne mam. Karlik to moje imię, spalam się wolno w zimie, by więcej ciepła dawać Wam”. Słowa te, w rytm znanego utworu śpiewanego niegdyś przez mistrzów kalibru Mieczysława Fogga czy Eugeniusza Bodo jesienią 2020 r. słyszało w rozgłoszeniach radiowych ponad 18 mln osób, a e-sklep PGG notował nieosiągalne dotąd ilości użytkowników. Teraz nadszedł czas, by tak szeroka publiczność poznała świetne towarzystwo Karlika – ekogroszki: Pieklorz, Retopal, Wujek.

Podobnie jak w ubiegłym roku PGG już w pierwszym kwartale 2021 r. realizuje w mediach działania wpływające na świadomość marki i produktów. Słuchacze radio ponownie usłyszą o Karliku – ciepłym draniu, a reklamy prasowe i internetowe przedstawią odbiorcom jego świetne towarzystwo – ekogroszki: Pieklorz, Retopal, Wujek. Standardowo reklamy wskażą zalety produktów oraz 2 kanały sprzedaży – sklep.pgg.pl i Autoryzowanych Sprzedawców Węgla PGG.

Komunikaty reklamowe dotrą do ponad 18 mln osób w wieku 25 lat i więcej za pośrednictwem przeszło 100 ogólnopolskich i lokalnych rozgłoszeń radiowych, takich jak: Rmf fm, Rmf Maxxx, Radio Katowice, Piekary, Silesia, Bielsko, em, CCM, 90fm, Park, Kolor, RDN i wiele innych – czołowych rozgłoszeń w poszczególnych regionach. Reklamy pojawią się też w prasie (np. Tele Tydzień, Kropka tv, Dziennik Zachodni) oraz w serwisach internetowych: Interia i Wirtualna Polska.

Kampania zimowa, realizowana w pierwszym kwartale roku, jest skierowana do osób uzupełniających zapasy węgla i o ile jej wpływ na sprzedaż zależy głównie od tego, ile ekogroszku użytkownicy kupili na sezon zimowy, czy go jeszcze mają, jak silna i długa jest zima, jak kształtuje się oferta PGG na tle konkurencji, jedno jest pewne – reklamy powinny kierować wszystkich do PGG!

POMÓŻ POSZKODOWANYM RODZINOM

A B Y P O M Ó C :

> PRZEKAŻ PODATKU **NR KRS FUNDACJI**
0000127003

> przekaż darowiznę na nr konta Fundacji:

PKO BP 41 1020 2313 0000 3802 0349 5611

> odprowadzaj składkę na kopalnię na naszą Fundację

> pomagaj w zbiórce środków na pomoc podopiecznym Fundacji

Pomagamy rodzinom dotkniętym tragediami górniczymi,
zmagającymi się z problemami wykluczenia społecznego,
niepełnosprawnościami, przewlekłymi chorobami,
samotnością w starszym wieku.

Zapewniamy naszym podopiecznym pomoc materialną
na bieżące wydatki, leki, rehabilitację, sprzęt medyczny i
rehabilitacyjny, jak również kształcenie dzieci i młodzieży.

KAŻDA ZŁOTÓWKA SIĘ LICZY

ZOBACZ, POZNAJ NAS I POMAGAJ Z NAMI

<https://fundacjafrg.pl>

ulotka nie finansowana ze środków pochodzących z 1% podatku.